

2 KORINTHE

12-13

Paulus verdedigt zijn apostelschap en laat zien hoe Gods kracht in zwakheid werkt.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/2-korinthe/12-13

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Paulus verdedigt zijn apostelschap	2 min	1
2	Valse apostelen en leraren toetsen	4 min	6
3	Paulus' zorg om zijn geestelijke kinderen	2 min	9
4	Paulus tegenover de superapostelen	2 min	10
5	Lijden als bewijs van Paulus' oprechtheid	5 min	11
6	De man die in de hemel werd opgenomen	4 min	14
7	Waarom Paulus over zichzelf spreekt	4 min	17
8	Een ervaring in of buiten het lichaam	3 min	19
9	Over jezelf vertellen zonder te roemen	4 min	20
10	De derde hemel en het Bijbelse hemelbegrip	5 min	22
11	De hemel als geestelijke werkelijkheid	3 min	25
12	Het paradijs en de schoot van Abraham	5 min	28
13	Openbaringen die niet doorverteld mochten	3 min	30
14	De doorn in het vlees en Gods toelating	4 min	32

15	Ziekte en de leer van gegarandeerde genezing	4 min	34
16	Menselijke tegenstanders als doorn	4 min	36
17	Argumenten tegen een menselijke doorn	3 min	38
18	Zwakheden als aanduiding voor ziekte	3 min	39
19	Zieke medewerkers van Paulus	6 min	41
20	Paulus' lichamelijke zwakheid in Galatië	3 min	44
21	De doorn als ziekte naast ander lijden	3 min	46
22	Gods kracht wordt zichtbaar in zwakheid	5 min	47
23	Genade als kracht om te volharden	2 min	50
24	De tekenen van een echte apostel	2 min	51
25	Paulus zoekt de Korintheërs, niet hun geld	3 min	53
26	Onbekeerde zonden en Paulus' komende bezoek	2 min	55
27	Paulus waarschuwt voor krachtig optreden	2 min	56
28	Jezelf toetsen en de betekenis van verwerping	2 min	58
29	Paulus' waakzaamheid om niet af te vallen	2 min	59

30	Regelmatig je geloof en liefde onderzoeken	2 min	60
31	Het goede doen en de waarheid dienen	2 min	62
32	Paulus' zwakheid helpt de gemeente groeien	3 min	63
33	Slotgroet: genade, liefde en gemeenschap	3 min	65
	Om verder te lezen		67

1

Paulus verdedigt zijn apostelschap

Hoofdstuk 12. We moeten de hoofdstukken 12 en 13 behandelen. Het zijn allebei betrekkelijk korte hoofdstukken, dus het zou niet moeilijk moeten zijn om ze te behandelen. In de hoofdstukken 10 en 11 begon Paulus iets te doen wat hij zelden doet, als hij het ergens anders in zijn geschriften al doet: hij verdedigt zich buitengewoon fel. In de eerste hoofdstukken van Galaten verdedigt hij zich ook enigszins. Hij krijgt kritiek van mensen die zeggen dat zijn apostelschap misschien niet wettig is. En ook bij enkele andere gelegenheden verdedigt hij zich, maar nooit zo sterk als in deze laatste hoofdstukken van 2 Korinthe.

Je merkt dat hij onder grote spanning staat. Waarschijnlijk komt dat doordat hij bang is dat de mensen die door hem tot geloof zijn gekomen, worden verdorven door degenen in hun midden die zijn gezag en zijn boodschap ondermijnen. Helaas lijken de Korintheïers geneigd dit kwalijke gedrag van hen te aanvaarden. Hij zegt dat eigenlijk ook in hoofdstuk 11, vers 20:

Want u verdraagt het, als iemand u tot slaven maakt, als iemand u verslindt, als iemand het uwe afneemt, als iemand zich boven u verheft, als iemand u in het gezicht slaat.

2 KORINTHE 11:20

Dit verwijst naar de leraren onder hen die zich tegen Paulus verzetten, en naar hun harde optreden, tegenover het zachtmoedige optreden van Paulus. Maar let erop dat hij zegt:

Je pikt het gewoon.

Ze laten deze mensen ermee weggkomen.

Ook eerder in hoofdstuk 11, in de verzen 3 en 4, zegt hij:

Maar ik vrees dat, zoals de slang met zijn sluwheid Eva verleid heeft, zo misschien ook uw gedachten bedorven worden, weg van de eenvoud die in Christus is. Want als er iemand komt die een andere Jezus predikt, die wij niet gepredikt hebben, of als u een andere geest ontvangt dan die u ontvangen hebt, of een ander evangelie, dat u niet aangenomen hebt, dan verdraagt u dat best.

2 KORINTHE 11:3-4

Paulus is bezorgd dat ze heel veel verdragen wat ze niet zouden moeten verdragen. Het is niet zo dat we niet bereid zouden moeten zijn om de andere wang toe te keren en zachtmoedig te zijn, enzovoort. Maar het dulden van valse leraren, vooral van leraren die het apostolische gezag van Paulus ondermijnden, is iets wat een gemeente niet zou moeten verdragen.

2

Valse apostelen en leraren toetsen

Als je in het boek Openbaring kijkt, in hoofdstuk 2, dan heeft Jezus enkele woorden voor de gemeente van Efeze. En Hij prijst hen omdat ze geen valse leraren verdragen. Hij zegt tegen hen in Openbaring 2:2:

Ik ken uw werken, uw inspanning en uw volharding, en weet dat u slechte mensen niet kunt verdragen, en dat u hen op de proef hebt gesteld die van zichzelf zeggen dat zij apostelen zijn, maar het niet zijn, en dat u hebt ontdekt dat zij leugenaars zijn.

OPENBARING 2:2

Dat is iets positiefs. Dat is iets waarvoor Jezus hen prijst. Ze hebben degenen op de proef gesteld die beweren apostelen te zijn en die in feite leugenaars blijken te zijn, valse apostelen. Ik heb mensen in verschillende gemeenten gekend die in de problemen kwamen doordat ze onderzochten of de aanspraken van bepaalde mensen die naar hen toe kwamen, wel terecht waren.

Er was een gemeente waar een paar mannen langskwamen. De een zei dat hij een apostel was en de ander zei dat hij een profeet was. Ze hielden een week lang bijeenkomsten, en er waren verschillende mensen in de gemeente die zeiden: 'Ik denk het niet. Ik denk niet dat deze mannen een apostel en een profeet zijn.' Het was twijfelachtig of hun onderwijs rechtzinnig was, en er was werkelijk niets aan hen wat hun aanspraak onderbouwde. Mensen die hier vraagtekens bij zetten, kregen wat problemen met de voorganger en de oudsten, die de bedieningen van deze mannen toevallig wel aanvaardden.

Zelf ben ik ook van tijd tot tijd een beetje in de problemen gekomen doordat ik vraagtekens zette bij de aanspraken van sommige voorgangers dat ze apostelen waren. Maar als je onderzoekt of iemand die beweert een apostel of een profeet of zelfs een leraar te zijn, een echte of een valse is, en je daarin onderscheid maakt, dan krijg je misschien kritiek van de godsdienstige leiders die zulke valse bedieningen willen bevorderen. Maar je zult de lof van Christus ontvangen.

Christus prijst de gemeente die degenen op de proef heeft gesteld die zeggen dat ze apostelen zijn en het niet zijn, en die hen leugenaars heeft bevonden. Hij zegt dat dat goed is. Dat is een van de positieve dingen aan jullie in deze gemeente.

Er zijn een paar andere gemeenten die bij lange na niet zo goed onderscheid maakten. In Openbaring hoofdstuk 2, vers 14, zegt Jezus tegen de gemeente van Pergamus:

Maar Ik heb enkele dingen tegen u, namelijk dat u daar mensen hebt die zich houden aan de leer van Bileam, die Balak leerde voor de Israëlieten een struikelblok neer te leggen, opdat zij afgodenoffers zouden eten en hoererij bedrijven.

OPENBARING 2:14

Ook zegt Hij in vers 15:

Zo hebt u er ook die zich houden aan de leer van de Nikolaïeten en dat haat Ik. Bekeer u. En zo niet, dan kom Ik spoedig bij u en zal Ik tegen hen oorlog voeren met het zwaard van Mijn mond.

OPENBARING 2:15-16

Deze gemeente had enkele dingen die in haar voordeel spraken, maar Christus was buitengewoon ontstemd over het feit dat ze een paar ketterse leringen in de gemeente duldden. Hij zegt tegen de gemeente dat ze zich moet bekeren, omdat ze niet beter onderscheid maakte en deze dingen liet bestaan.

Evenzo zegt Jezus tegen de gemeente van Thyatira in Openbaring hoofdstuk 2, vers 20:

Maar Ik heb enkele dingen tegen u: dat u de vrouw Izebel, die van zichzelf zegt dat zij een profetes is, ongemoeid haar gang laat gaan om te onderwijzen en Mijn dienstknechten te misleiden, zodat zij hoererij bedrijven en afgodenoffers eten.

OPENBARING 2:20

enzovoort.

Het punt dat ik wil maken, is dat het volgens Jezus terecht is om de aanspraken te toetsen van mensen die zeggen dat ze leraren of apostelen of profeten zijn. Om te zien of ze dat inderdaad zijn, of ze dat werkelijk zijn. Dat is niet alleen terecht, maar ook prijzenswaardig en noodzakelijk. Als je geen onderscheid maakt tussen de ware en de valse boodschapper, kun je niet weten hoe je de boodschap moet beoordelen: of het een boodschap van God is, of misschien een misleidende boodschap van de vijand.

3

Paulus' zorg om zijn geestelijke kinderen

Dit was het probleem van de gemeente in Korinthe. Ze hadden geen onderscheidingsvermogen. Ze verdroegen leraren. Dat deed de gemeente van Thyatira ook: die verdroeg die vrouw Izebel, die zei dat ze een profetes was. Deze gemeente in Korinthe verdroeg leraren die een ander Evangelie, een andere geest, een andere Jezus brachten. Ze traden hard op, in tegenstelling tot Paulus en de ware apostelen. Dit baarde Paulus grote zorgen. Hij zei dat hij voor hen vreesde. Hij zegt specifiek in 2 Korinthe 11:3 dat hij zich zorgen over hen maakte.

Zijn angst om hun veiligheid lijkt op de angst van een ouder voor een kind dat in verkeerd gezelschap terechtkomt. En die ouder heeft het gevoel dat hij er in dit stadium heel weinig aan kan doen, omdat het om volwassen kinderen gaat. Paulus bevindt zich in die positie. Hij vreest voor zijn kinderen in het geloof. Dat brengt hem ertoe dingen te doen en een aanpak te kiezen die hij eigenlijk nooit eerder heeft gekozen, namelijk roemen. Hij zet uiteen wat hemzelf gezag verleent en waarom hij in alle geestelijke opzichten boven deze tegenstanders staat. Volgens elke maatstaf, elke norm waarmee je iemands bediening kunt beoordelen. Paulus haalt die aan en zegt: 'Mijn bediening is beter dan die van hen.'

Dit druist zo tegen Paulus' aard in, omdat hij geen hoogmoedig man is. Hij houdt niet van roemen. In dit hele gedeelte laat hij merken dat hij zich er buitengewoon ongemakkelijk bij voelt, en dat ongemak betreft hemzelf. Hij voelt zich ongemakkelijk bij de koers die hij kiest. Het druist tegen zijn aard in, maar hij voelt zich ertoe gedwongen. Hij heeft geen andere keus dan dit te doen. Dus begint hij in hoofdstuk 10 en 11 over zijn bediening te spreken en over de redenen waarom zijn aanspraken op gezag geloof verdienen.

4

Paulus tegenover de superapostelen

Hij duidt degenen die hem beschuldigen en tegenwerken aan met een term die minstens twee keer voorkomt. Die staat in hoofdstuk 11, vers 5, waar hij in de New King James wordt vertaald met ‘the most eminent apostles’, maar de term in het Grieks is ‘superapostelen’. Als je dat niet weet, zou je de indruk kunnen krijgen dat Paulus zichzelf vergelijkt met de andere apostelen, mensen als Jakobus en Johannes en Petrus. Maar dat doet hij niet.

Wanneer hij in hoofdstuk 11, vers 5 zegt:

Want ik ben van mening dat ik in niets minder ben geweest dan de apostelen bij uitstek.

2 KORINTHE 11:5

heeft hij het niet over hoe hij zichzelf beoordeelt ten opzichte van de apostelen in Jeruzalem, de twaalf. Hij heeft het over die valse apostelen in de gemeente van Korinthe, die zichzelf als zeer vooraanstaand beschouwen. Vooraanstaander dan Paulus, die ook een apostel is. Hij zegt dat deze superapostelen, zoals ze zichzelf beschouwen, niet op hem voorliggen. ‘Ze zijn niet beter dan ik. Ik doe geen zier voor hen onder.’

Hij herhaalt in hoofdstuk 12, vers 11 dat hij niet voor hen onderdoet. Hij zegt:

Ik ben door te roemen dwaas geworden! U hebt mij daartoe gedwongen, want ik zou door u aanbevolen moeten worden. Ik ben immers in niets minder geweest dan de apostelen bij uitstek, hoewel ik niets ben.

2 KORINTHE 12:11

Paulus zegt niet: ‘Ik ben groot, en daarom overtreft ik hen en steek ik boven hen uit.’ Hij zegt: ‘Ik ben niets, maar ik ben nog steeds niet slechter dan zij, want zij zijn ook niets, of minder dan niets. Ik doe in geen enkel opzicht voor hen onder, ook al ben

ik niets.'

Paulus is dus niet hoogmoedig. Maar hij zegt dat hij zich bij een vergelijking met deze trotse en arrogante, zichzelf verheffende, valse superapostelen nergens voor hoeft te schamen. Zij daarentegen wel. Vooral in het elfde hoofdstuk begint hij een aantal terreinen uiteen te zetten waarop zijn bediening volgens hem boven die van hen uitsteekt.

5

Lijden als bewijs van Paulus' oprechtheid

In hoofdstuk 11, vers 22 zegt hij:

Zijn zĳ Hebreëen? Ik ook. Zijn zĳ Israëlieten? Ik ook. Zijn zĳ nageslacht van Abraham? Ik ook.

2 KORINTHE 11:22

In al die opzichten zijn ze gelijk. Hij is niet beter en niet slechter dan zij. Dit zijn Joodse mannen. Maar dan komt hij op terreinen waarop ze niet gelijk eindigen, maar waarop hij boven hen staat. Hij is beter dan zij. Hij heeft meer dat voor zijn gezag pleit dan zij.

In vers 23:

Zijn zĳ dienaars van Christus? — ik spreek als een waanzinnige — ik sta boven hen; in ingespannen arbeid veel vaker, in slagen bovenmate, in gevangenissen veel vaker, dikwijls in doodsgevaar.

2 KORINTHE 11:23

Met dat 'ik spreek als een dwaas' geeft hij aan hoe volkomen ongemakkelijk hij zich voelt bij deze hele manier van spreken, waarbij hij zegt dat hij beter is dan iemand anders. Zo doet hij gewoon niet. Hij zegt:

Zijn zij dienaren van Christus? Ik praat nu als een dwaas. Ik ben het nog meer; ik heb veel harder gewerkt, ben ontelbaar vaak geslagen en heb vaker in de gevangenis gezeten.

Dat wil zeggen, vaker dan zij. Hoe vaak hebben zij in de gevangenis gezeten vanwege hun getuigenis? Waarschijnlijk helemaal nooit. Deze mensen doen het voor het geld. Ze doen het voor het aanzien. Ze doen het niet om te lijden.

Paulus zegt dat wat hij als dienaar van Christus heeft doorstaan, zijn oprechtheid overtuigender bewijst dan wat zij ook maar aan vergelijkbare dingen kunnen aanvoeren om hun oprechtheid te bewijzen.

Van de Joden heb ik vijfmaal de veertig min één zweepslagen ontvangen.

2 KORINTHE 11:24

Dat zijn de gebruikelijke negenendertig zweepslagen. Vijf keer. Een man kon al de dood nabij zijn als hij één keer negenendertig slagen kreeg met de negenstaartige zweep. Deze behandeling bracht een man doorgaans heel dicht bij de dood, en sommige mannen overleefden het zelfs niet. Paulus heeft het vijf keer meegemaakt, bij verschillende gelegenheden.

Driemaal ben ik met de roede gegeseld, eenmaal ben ik gestenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, een heel etmaal heb ik in volle zee doorgebracht.

2 KORINTHE 11:25

Dat is één gebeurtenis waarover we wel in het boek Handelingen lezen. Over de meeste van deze dingen lezen we niet in het boek Handelingen. De steniging van Paulus wordt natuurlijk wel in het boek Handelingen vermeld, toen hij in Lystra was. Volgens mij is het Handelingen hoofdstuk 16. [Redactionele noot: bedoeld is Handelingen 14:19.] Daar wordt dat verhaal verteld.

Dit gebeurde natuurlijk allemaal voordat 2 Korinthe werd geschreven. We lezen in het boek Handelingen één keer dat Paulus schipbreuk leed, maar dat was na deze tijd. Dat was veel later in zijn bediening dan het moment waarop hij deze brief schreef. Dus naast die ene keer dat we in het boek Handelingen lezen dat Paulus schipbreuk leed, waren er nog drie eerdere keren die niet in het boek Handelingen worden vermeld en waar Paulus hier naar verwijst.

Op reis was ik vaak in gevaar door rivieren, in gevaar door rovers, in gevaar van de kant van volksgenoten, in gevaar van de kant van heidenen, in gevaar in de stad, in gevaar in de woestijn, in gevaar op zee, in gevaar onder valse broeders,

2 KORINTHE 11:26

Enzovoort. Hij spreekt over alle gevaren. We hebben dit eerder behandeld, en ik zal het niet opnieuw behandelen. Ik wil alleen zeggen dat hij op dezelfde voet verdergaat wanneer hij bij hoofdstuk 12 komt. Hij zegt in vers 1:

Te roemen is werkelijk niet gepast voor mij, want ik zal komen op verschijningen en openbaringen van de Heere.

2 KORINTHE 12:1

Hij zegt opnieuw: ‘Hier ben ik aan het roemen, en dat is waarschijnlijk niet het juiste om te doen. Het zal waarschijnlijk niet de resultaten opleveren die ik wil. [Vertalersnoot: de spreker licht de Engelse weergave ‘not profitable’ toe, oftewel ‘niet nuttig’; het opgenomen Nederlandse citaat heeft ‘niet gepast’.] Jullie kunnen me gemakkelijk gewoon beschuldigen van hoogmoed. Misschien bevestigt dit voor mijn tegenstanders zelfs dat ik een arrogante man ben, want hier ben ik aan het roemen. Ik verlies waarschijnlijk terrein. Dit werkt misschien averechts.’

Hij heeft gesproken over de dingen die hij ter wille van het Evangelie heeft geleden. Nu gaat hij over op iets anders dat voor zijn gezag pleit, namelijk het bovennatuurlijke element in zijn bediening. Hij gaat spreken over visioenen en openbaringen van de Heere. Iets later, in vers 12, gaat hij spreken over de tekenen en wonderen, de wonderen in zijn bediening. Dus naast de dingen die hij lijdt, kan hij zich beroepen op

de zuiver bovennatuurlijke kracht en openbaring die zijn bediening hebben gekenmerkt. Daarin zijn natuurlijk de vingerafdrukken van God te zien, en blijkt dat God hem tot zijn bediening heeft aangesteld. Dat is een bewijs van zijn bevoegdheid.

Hij zegt in vers 2:

Ik ken een mens in Christus, veertien jaar is het geleden — of het in het lichaam gebeurde, weet ik niet; of buiten het lichaam, weet ik niet; God weet het — dat zo iemand tot in de derde hemel werd opgenomen.

2 KORINTHE 12:2

‘Ik ga er niet op roemen dat ik iets meer ben dan wat jullie zien. Ik ben precies zoals jullie mij zien.’

6

De man die in de hemel werd opgenomen

Deze man die Paulus naar eigen zeggen veertien jaar geleden kende — hij spreekt alsof het iemand anders is dan hijzelf, maar de meeste geleerden menen dat hij hier over zichzelf spreekt. In wezen bestaan hierover twee opvattingen. Sommigen zouden zeggen dat Paulus over zichzelf spreekt, en anderen zouden zeggen: ‘Nee, hij heeft het over iemand anders.’

Wat ervoor pleit dat hij over iemand anders dan zichzelf spreekt, is dat hij uitdrukkelijk een onderscheid maakt. Hij zegt:

‘Over die man zal ik opscheppen, maar niet over mezelf.’ Dat klinkt alsof hij beslist over iemand anders spreekt, om nog maar te zwijgen van het feit dat hij in de derde persoon spreekt:

Ik ken een mens in Christus, veertien jaar is het geleden — of het in het lichaam gebeurde, weet ik niet; of buiten het lichaam, weet ik niet; God weet het — dat zo iemand tot in de derde hemel werd opgenomen. En ik weet van deze mens — of het in het lichaam of buiten het lichaam gebeurde, weet ik niet; God weet het — dat hij werd opgenomen in het paradijs en onuitsprekelijke woorden heeft gehoord, die het een mens niet is geoorloofd uit te spreken. Over zo iemand zal ik roemen, maar over mijzelf zal ik niet anders roemen dan in mijn zwakheden. Want gesteld dat ik zou willen roemen, ik zal niet dwaas zijn; ik zal immers de waarheid spreken. Ik onthoud mij daar echter van, opdat niemand méér van mij denkt dan wat hij aan mij ziet of van mij hoort.

2 KORINTHE 12:2-6

‘Ik ken een man die dit heeft meegemaakt.’ Alleen al de bewoording geeft de indruk dat hij over iemand anders dan zichzelf spreekt.

Maar de argumenten die ervoor pleiten dat hij hier over zichzelf spreekt, zijn naar mijn mening sterker. Persoonlijk geloof ik dat hij over zichzelf spreekt. Ik geloof dat hij het doet als een soort sarcasme. Het is niet de eerste of de laatste keer in deze brief dat Paulus zijn toevlucht neemt tot sarcasme. Wanneer hij zegt:

Andere gemeenten heb ik beroofd door een vergoeding aan te nemen ten dienste van u; en toen ik bij u was en gebrek leed, ben ik niemand tot last geweest. Want wat mij ontbrak, hebben de broeders die van Macedonië kwamen, aangevuld; en in alles ben ik ervoor op mijn hoede geweest u niet tot last te zijn, en ik zal er ook voor op mijn hoede blijven.

2 KORINTHE 11:8-9

Dan is dat sarcastisch. Wanneer hij zegt:

Want wat is er waarin u achtergesteld bent bij de overige gemeenten, dan alleen hierin dat ikzelf u niet tot last geweest ben? Vergeef mij dit onrecht.

2 KORINTHE 12:13

Dan was dat ook sarcastisch.

Ik geloof dat hij hier een beetje sarcastisch is. Ik geloof dat hij zegt: 'Goed, ik ga nu over op visioenen en openbaringen van de Heere. Er is een zekere man — ik zal jullie niet vertellen wie hij is, maar wat ik jullie ga vertellen, gebeurde ongeveer veertien jaar geleden. Die man had een ervaring waarvan ik jullie niet kan vertellen of die in het lichaam of buiten het lichaam plaatsvond. Alleen God weet dat. Maar hij werd werkelijk helemaal tot in de hemel opgenomen en hoorde dingen die hij onmogelijk op aarde zou kunnen herhalen en die hij ook niet mocht herhalen.'

Dat is een bijzonder machtige openbaring. Zo iemand zou, zou je kunnen zeggen, wel enige bewijzen van zijn bevoegdheid hebben. Van zo iemand zou je weten dat die man van God heeft gehoord, en je zou willen luisteren naar wat hij te zeggen had. Ook al

zou hij veel van wat hij weet niet mogen herhalen, volgens zijn eigen woorden hier. Maar wat hij wel kon herhalen, zou natuurlijk gekleurd zijn door dat diepe inzicht en die machtige openbaring van de hemelse dingen die hij in dat visioen zag.

7

Waarom Paulus over zichzelf spreekt

Nu zal ik je vertellen waarom ik denk dat Paulus over zichzelf spreekt. Om te beginnen heeft het geen zin om dit verhaal te vertellen als het niet over hemzelf gaat. De hele context is dat hij hier zijn eigen bediening verdedigt. Stel dat hij afdwaalt en zegt: ‘Ik heb iets interessants meegemaakt. Veertien jaar geleden ontmoette ik iemand die naar de hemel was gegaan. Dat was echt geweldig. Hij kon me niet vertellen wat hij had gezien, maar nu weer terug naar mij.’ Het heeft geen zin om dit verhaal ter sprake te brengen als het geen deel uitmaakt van zijn betoog over zijn geloofsbrieven.

Hij zegt in vers 1 zelfs dat hij nu toekomt aan:

Te roemen is werkelijk niet gepast voor mij, want ik zal komen op verschijningen en openbaringen van de Heere.

2 KORINTHE 12:1

Dat wil zeggen: ‘Ik heb jullie één verdedigingslijn voor mijn bediening gegeven. Ik heb al één soort bewijs voor mijn bevoegdheid aangevoerd. Nu ga ik over op een andere soort geloofsbrieven: visioenen en openbaringen van de Heere.’ Maar hij noemt geen enkel visioen en geen enkele openbaring van zichzelf, tenzij hij de man is over wie hij spreekt. Hij kondigt in vers 1 aan dat hij gaat vertellen hoe visioenen en openbaringen van de Heere inderdaad een geloofsbrief voor zijn bediening zijn.

Bovendien zegt hij in vers 7, dus na deze bespreking van die man:

En opdat ik mij door het allesovertreffende karakter van de openbaringen niet zou verheffen, is mij een doorn in het vlees gegeven, een engel van de satan, om mij met vuisten te slaan, opdat ik mij niet zou verheffen.

2 KORINTHE 12:7

Met andere woorden: vanwege deze machtige openbaringen die ik heb gehad, en vanwege de neiging om door zulke openbaringen meer verheven te worden dan gepast is, heeft God mij nederig moeten houden door mij een doorn in het vlees te geven. Daar zullen we zo meteen afzonderlijk over spreken.

Maar zie je dat hij dit verhaal over die man inleidt met de suggestie dat hij nu verder zal gaan met zijn geloofsbrieven op het gebied van de visioenen en openbaringen die hij heeft gehad? En wanneer hij klaar is met het verhaal over die man, zegt hij:

En om te voorkomen dat ik door die geweldige openbaringen naast mijn schoenen zou gaan lopen, moest God me een doorn in mijn lijf geven.

Tussen vers 1 en vers 7 heeft hij niets gezegd over zijn eigen ervaring met openbaringen en visioenen, tenzij de verzen 2 tot en met 6 inderdaad over zijn eigen ervaring gaan.

Als dat zo is, en de context wijst er zeker op dat hij ons iets over zichzelf vertelt, waarom zou hij dan spreken alsof het iemand anders was? Nou, Paulus voelt zich al ongemakkelijk als hij alleen maar vertelt dat hij meer heeft geleden dan anderen. Maar niets is heiliger dan bijzondere openbaringen die aan iemand zijn geschonken. En als hij zich op deze dingen zou beroemen en zou zeggen: 'Ik heb wonderbaarlijke dingen gezien. Ik heb grotere openbaringen gehad dan wie dan ook hier', dan heb ik het gevoel dat dat hem gewoon te veel tegen de borst zou stuiten. Het lijkt te ongepast. God heeft hem immers een doorn in het vlees gegeven om te voorkomen dat hij zich al te zeer op zulke dingen zou beroemen.

Hij wil dat ze van deze situatie weten, maar hij wil het niet zo zeggen dat hij de indruk wekt zich erop te beroemen. Hij heeft al gezegd hoe ongemakkelijk hij zich voelt bij dat roemen. Om dus een beetje afstand te scheppen tussen zichzelf en het roemen op deze openbaring, zegt hij: ‘Ik zal jullie gewoon vertellen over iemand die een openbaring heeft gehad.’

8

Een ervaring in of buiten het lichaam

Nu is het interessant dat hij twee keer zegt dat deze openbaring een ervaring buiten het lichaam of in het lichaam was. Hij weet het niet. Paulus zegt:

Ik ken een mens in Christus, veertien jaar is het geleden — of het in het lichaam gebeurde, weet ik niet; of buiten het lichaam, weet ik niet; God weet het — dat zo iemand tot in de derde hemel werd opgenomen. En ik weet van deze mens — of het in het lichaam of buiten het lichaam gebeurde, weet ik niet; God weet het —

2 KORINTHE 12:2-3

Als Paulus over iemand anders sprak, laten we zeggen over iemand die Joe heette en die deze openbaring had gehad, dan zou je verwachten dat Paulus zou zeggen: ‘Ik weet niet of die man dit in het lichaam of buiten het lichaam heeft meegemaakt. Joe zou het je kunnen vertellen, maar ik weet het niet.’ Misschien zou je mogen verwachten dat de man die het had meegemaakt, wist of hij al dan niet in het lichaam was. Maar ik, Paulus, een buitenstaander die er alleen maar over heeft gehoord, heb die informatie nooit van hem gekregen.

Maar Paulus zegt:

Alleen God weet het. Ik weet het niet. Alleen God weet het. [Vertalersnoot: ‘alleen’ is de formulering van de spreker; het opgenomen Bijbelcitaat zegt ‘God weet het’.]

Hij doet niet alsof er nog iemand anders is die het zou kunnen weten, van wie je zou mogen verwachten dat hij het wist, naast God en Paulus. Natuurlijk zou de man zelf de meest voor de hand liggende persoon zijn van wie je zou verwachten dat hij het wist, naast God en Paulus. Maar Paulus doet niet alsof er nog een andere man is die zoiets weet of die over zulke informatie beschikt. Er is God en er is Paulus. En Paulus weet niet of het in het lichaam of buiten het lichaam was, maar God weet het wel.

Hoewel hij die indruk een beetje wekt, klinkt Paulus nauwelijks alsof hij het werkelijk over iemand anders heeft. Volgens mij spreekt hij op een bijzondere manier over zichzelf, omdat hij niet wil zeggen: 'Laat me jullie vertellen over alle heerlijke openbaringen die ik heb gehad.' Ik heb mensen ontmoet die dat doen, en het is iets lelijks. En ik weet zeker dat Paulus volwassen genoeg was om te beseffen dat het iets lelijks zou zijn: 'Hé, laat me eens opscheppen over de openbaringen die God mij heeft gegeven.'

Deze dingen waren zo heilig, zo persoonlijk, en zo'n voorrecht. Hem was zo'n voorrecht geschonken dat, als hij ook maar enigszins het gevoel had dat hij zich erop beroemde en zichzelf er de eer voor gaf, de vrees voor God zelf hem daar volgens mij van zou weerhouden. Hij wilde dat ze wisten dat hij, in tegenstelling tot deze valse apostelen, echte openbaringen van God had gehad, en indrukwekkende ook. Maar om het lelijke van ronduit opscheppen erover te vermijden, verpakt hij het in dit hypothetische geval van:

een man die ik ken.

9

Over jezelf vertellen zonder te roemen

Paulus is niet de enige die zo spreekt. Ik heb ook andere predikers en mensen gekend die zoiets deden. Vaak kan een prediker ter illustratie het beste voorbeelden gebruiken die hij uit zijn eigen leven kent: hoe God in zijn leven werkte, zijn gebeden verhoorde, iets door hem heen deed of door hem heen iemand anders bijzonder wijze raad gaf. Zulke dingen gebeuren, en vaak is het waardevol om ze na te vertellen. Maar de prediker kan nauwelijks zeggen: 'Nou, ik zei tegen hem', en dan dat bijzonder wijze

antwoord geven, zonder dat het klinkt alsof hij opschept. Ik heb andere predikers gekend die over iemand spraken zonder ook maar te laten merken dat zij het zelf waren. Ze vertelden verhalen die over henzelf gingen, niet uit schaamte, maar uit nederigheid.

Ik heb jullie het boek *The Christian's Secret of a Happy Life* van Hannah Whitall Smith laten lezen. Ik kan me voorstellen dat sommigen van jullie bij het lezen hebben gemerkt dat ze vaak over een dame spreekt. Ze vertelt over een dame die goed in deze dingen onderlegd was en met een andere dame sprak, en over de wijze raad die deze niet bij naam genoemde dame aan iemand anders gaf. Misschien herinner je je dat je zulke dingen tegenkwam en dacht: 'Ik vraag me af of ze het over zichzelf heeft?' Ik weet zeker dat dit in veel gevallen zo is, al is het misschien niet altijd zo. Maar het komt op mij over als een manier om te zeggen dat ze een belangrijk gesprek had gehad en dat haar lezers er baat bij zouden hebben daarover te horen. Alleen was het antwoord dat ze in dat gesprek gaf zo wijs, zo prijzenswaardig, dat het misschien zou klinken alsof ze opschepte als ze zei: 'Ik heb haar dit gezegd.' Daarom kleedt ze het in als: 'Er was een dame die dit meemaakte.'

Het is waar. Het is geen leugen. Wanneer Paulus zegt:

'Ik kende veertien jaar geleden een man.' Als hij dat zelf was, dan kende hij zichzelf veertien jaar geleden. [Vertalersnoot: de spreker redeneert hier vanuit zijn Engelse formulering. In het opgenomen Nederlandse Bijbelcitaat verwijst 'veertien jaar' naar de opname in de hemel.] Het is geen leugen. Het is gewoon een manier om niet al te veel op te scheppen. Ik ben ervan overtuigd dat hij dat doet. Wanneer hij in vers 5 zegt:

Over zo iemand zal ik roemen, maar over mijzelf zal ik niet anders roemen dan in mijn zwakheden.

2 KORINTHE 12:5

En:

'Maar over mezelf zal ik niet opscheppen.' Dan denk ik dat hij een beetje sarcastisch is. Volgens mij zegt hij het met een knipoog en een veelbetekenend knikje. Hij zegt: 'Ik zal niet over mezelf opscheppen, alleen over die man.' Volgens mij verwacht hij dat zijn

lezers tussen de regels door lezen. Ze kenden hem goed.

Er zijn twee opvattingen. Sommige mensen denken inderdaad dat hij het over iemand anders heeft, maar er lijkt geen enkele reden te zijn waarom hij dat zou doen. Wat is het punt? Hij geeft geen waardevolle informatie door die deze man hem had geopenbaard. Stel dat hij een derde kende die dit had meegemaakt, en die man was teruggekomen en had geweldige dingen verteld over wat hij had gehoord en gezien. Als Paulus wilde dat de Korintheïers die geweldige dingen zouden weten, zou hij ze kunnen doorgeven. Maar hij geeft niets van de inhoud van het visioen door. Als het over iemand anders gaat, geeft hij niets door wat de lezers zou verrijken of wat op dit punt relevant zou zijn voor het doel waarmee hij schrijft. Maar als het Paulus zelf is, dan is het heel begrijpelijk dat dit op dit moment ter sprake komt en dat hij op deze manier benadrukt hoe ongemakkelijk en onbeholpen hij zich voelt bij het opscheppen hierover.

10

De derde hemel en het Bijbelse hemelbegrip

Misschien moet ik iets over de derde hemel zeggen, want daar krijg ik vaak vragen over. In vers 2 staat:

Ik ken een mens in Christus, veertien jaar is het geleden — of het in het lichaam gebeurde, weet ik niet; of buiten het lichaam, weet ik niet; God weet het — dat zo iemand tot in de derde hemel werd opgenomen.

2 KORINTHE 12:2

De mormonen geloven in drie hemelen en geen hel. Ze geloven dat de hemel drie niveaus heeft. Goede mormonen gaan naar de hoogste hemel, goede mensen die geen mormoon zijn gaan naar de middelste hemel en de slechtste mensen gaan naar de laagste hemel. In het mormonisme is er geen hel. Ze proberen die opvatting enigszins te ondersteunen met Paulus' verwijzing hier naar een derde hemel.

Natuurlijk zijn we het op dit punt niet eens met de leer van de mormonen. Afgezien van deze ene verwijzing in 2 Korinthe 12:2 staat er in de Schrift nergens anders een verwijzing naar een derde hemel. En trouwens ook niet naar een eerste of tweede, of naar hogere getallen: een vierde, vijfde of zesde. Nergens in de Bijbel worden de hemelen genummerd, behalve hier. Hier wordt naar de derde hemel verwezen.

Evangelische Bijbelgeleerden hebben zich door de geschiedenis heen het hoofd gebroken over wat er met de derde hemel wordt bedoeld. Het kan zijn dat de werkelijke betekenis van zijn woorden ons nog steeds niet bekend is. Er is de gebruikelijke uitleg, en ik zal die maar moeten geven, want ik ken geen betere: hemel is in de Bijbel een term die voor drie verschillende gebieden wordt gebruikt. Het gebied waarin de vogels vliegen, is de hemel.

De vogels vliegen door de lucht.

De wolken zijn in de hemel.

En zij zeiden: Kom, laten wij voor ons een stad bouwen, en een toren waarvan de top in de hemel reikt, en laten we voor ons een naam maken, anders worden wij over heel de aarde verspreid!

GENESIS 11:4

Eigenlijk hebben we het hier over niets wat buiten onze atmosfeer ligt. We hebben het over wat in Genesis hoofdstuk 1 het uitspansel wordt genoemd. Bedenk dat God in Genesis 1 het uitspansel hemel noemde.

En God noemde het gewelf hemel. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de tweede dag.

GENESIS 1:8

Wat was het uitspansel? Het uitspansel was de uitgestrekte ruimte tussen twee watermassa's. Er was het water onder het uitspansel en het water boven het uitspansel. We hebben er geen moeite mee om vast te stellen wat het water onder het uitspansel is, want dat zou het water hier op aarde zijn, de oceanen. Maar wat is het water boven het uitspansel? Ofwel verwijst dat naar de wolken, waarin een grote

hoeveelheid water is opgeslagen, ofwel was er, zoals sommige mensen geloven, werkelijk een overkapping rond de aarde, rondom de atmosfeer van de aarde, die bestond uit dichte waterdamp.

Het heeft geen zin om de argumenten voor en tegen die opvatting nu te bespreken. Maar het is een feit dat het water boven het uitspansel volgens alle opvattingen het water in de bovenste lagen van de atmosfeer is. Of dat nu de vorm heeft van een koepel van waterdamp of van wolken zoals wij die nu kennen. Het uitspansel bevindt zich tussen het water eronder en het water erboven. De atmosfeer is dus in wezen het uitspansel dat God op de tweede dag schiep en dat Hij hemel noemde.

In de Bijbel wordt de term hemel niet zelden gebruikt voor wat wij tegenwoordig de atmosfeer zouden noemen, de lucht om ons heen. Omhooggaan naar de hemel kan eenvoudig betekenen dat je de lucht in gaat. Dat is één manier waarop de Bijbel het woord hemel gebruikt.

Maar er is ook een andere manier. Een tweede betekenis waarin over de hemel wordt gesproken, is die van het hele heelal zelf. Voordat God het uitspansel schiep, en zelfs voordat Hij het licht schiep, staat er namelijk:

In het begin schiep God de hemel en de aarde.

GENESIS 1:1

De hemel is in dat geval, in Genesis 1:1, beslist niet het uitspansel, niet de atmosfeer van de aarde. Het is een verwijzing naar het heelal, de sterrenhemel.

Verderop in Genesis 1 lezen we dat God de zon en de maan en de sterren in het uitspansel van de hemel plaatst. Dit is een tweede uitspansel, een tweede hemel, en dat is het heelal zelf. Het is niet de tweede in chronologische volgorde, want die werd eigenlijk vóór de eerste hemel geschapen. Maar het gaat om de nabijheid tot de mens. De eerste hemel voor de mens is de atmosfeer om hem heen. De tweede hemel is het heelal waarin de planeten en sterren zich bevinden.

11

De hemel als geestelijke werkelijkheid

De derde hemel zou weer iets anders zijn. De Bijbel zegt in de Psalmen:

Gods troon is in de hemel.

PSALMEN 11:4

De Bijbel zegt dat we wachten tot Jezus uit de hemel terugkeert. Sommige mensen zouden de hemel, waar Jezus is en waar de engelen zijn en waar God is, gelijkstellen aan het heelal daarbuiten. Johannes werd in Openbaring in de geest opgenomen in de hemel. Sommige mensen hebben geprobeerd te beweren dat de hemel ergens achter een donker zwart gat of zoiets ligt.

Het is veel waarschijnlijker dat die hemel, de derde hemel als het ware, een geestelijk domein is. Dat bevindt zich niet op een bepaalde plaats, maar in een andere dimensie, een geestelijke dimensie. God woont in de hemel, maar Paulus zei in Handelingen 17 tegen de mensen op de Areopagus over God:

Hij is niet ver van ieder van ons. In Hem leven wij, bewegen wij ons en bestaan wij.

HANDELINGEN 17:27-28

Jezus is in de hemel, maar Hij is ook in ons.

De hemel in deze derde betekenis van het woord is een geestelijke plaats. Daardoor kon Paulus daarheen worden opgenomen zonder noodzakelijkerwijs zijn lichaam te verlaten en zonder dat zijn lichaam de aarde verliet. Wanneer hij zegt:

Ik ken een mens in Christus, veertien jaar is het geleden — of het in het lichaam gebeurde, weet ik niet; of buiten het lichaam, weet ik niet; God weet het — dat zo iemand tot in de derde hemel werd opgenomen. En ik weet van deze mens — of het in het lichaam of buiten het lichaam gebeurde, weet ik niet; God weet het —

2 KORINTHE 12:2-3

bedoelt hij zeker niet dat een van de mogelijkheden is dat hij in zijn lichaam werd opgenomen in de ruimte. Hij zegt: of dit allemaal innerlijk gebeurde, hier in mijn aardse lichaam, of ik deze ervaring alleen maar had als een psychisch-geestelijke openbaring die mij overkwam, het was zo levendig dat ik niet kon zeggen of ik mijn lichaam had verlaten of niet.

Wat hier wordt gesuggereerd, is dat de derde hemel een geestelijke dimensie is. God, Die geest is, en de engelen, die geesten zijn, wonen in die hemel. Daar wonen ook de geesten van de rechtvaardigen die zijn heengegaan om bij de Heere te zijn. Hebreeën 12:23 spreekt over hen:

tot een feestelijke vergadering en de gemeente van de eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, de Rechter over allen, en tot de geesten van de rechtvaardigen, die tot volmaaktheid zijn gekomen,

HEBREEËN 12:23

Maar dat hoeft niet heel ver hiervandaan te zijn.

opdat zij de Heere zouden zoeken, of zij Hem misschien al tastend zouden mogen vinden, hoewel Hij niet ver is van ieder van ons. Want in Hem leven wij, bewegen wij ons en bestaan wij; zoals ook enkelen van uw dichters gezegd hebben: Want wij zijn ook van Zijn geslacht.

HANDELINGEN 17:27-28

De derde hemel zou in dit geval dus een verwijzing zijn naar de geestelijke hemel. De derde betekenis waarin die term in de Bijbel wordt gebruikt, is die van de geestelijke hemel. De eerste en de tweede hemel zijn dan eenvoudig respectievelijk de atmosfeer en het heelal.

12

Het paradijs en de schoot van Abraham

Nog iets: hij noemt deze derde hemel het paradijs, want aan het einde van vers 2 zegt hij:

Ik ken een mens in Christus, veertien jaar is het geleden — of het in het lichaam gebeurde, weet ik niet; of buiten het lichaam, weet ik niet; God weet het — dat zo iemand tot in de derde hemel werd opgenomen. En ik weet van deze mens — of het in het lichaam of buiten het lichaam gebeurde, weet ik niet; God weet het — dat hij werd opgenomen in het paradijs en onuitsprekelijke woorden heeft gehoord, die het een mens niet is geoorloofd uit te spreken. Over zo iemand zal ik roemen, maar over mijzelf zal ik niet anders roemen dan in mijn zwakheden. Want gesteld dat ik zou willen roemen, ik zal niet dwaas zijn; ik zal immers de waarheid spreken. Ik onthoud mij daar echter van, opdat niemand méér van mij denkt dan wat hij aan mij ziet of van mij hoort.

2 KORINTHE 12:2-6

In vers 4 zegt hij hoe hij werd opgenomen in het paradijs. Het is duidelijk dat paradijs en de derde hemel hier door elkaar worden gebruikt.

Paradijs is geen term die heel vaak in de Bijbel wordt gebruikt. De eerste toepassing ervan lijkt betrekking te hebben op de hof van Eden. Het woord paradijs is een Perzisch woord. Het is geen Hebreeuws woord. Het is vanuit het Perzisch in de Hebreeuwse taal terechtgekomen. En het betekent een lusthof, of een prachtig park of een prachtige tuin. En natuurlijk was het terecht van toepassing op de hof van Eden. Maar het wordt ook op andere manieren gebruikt. Het is duidelijk dat hij hier niet

naar de hof van Eden verwijst. Hij heeft het over de derde hemel. Hij heeft het over een geestelijke dimensie. We weten ook dat Jezus, toen Hij aan het kruis stierf, tegen de misdadiger naast Hem die zich bekeerde, zei:

En Jezus zei tegen hem: Voorwaar, zeg Ik u, heden zult u met Mij in het paradijs zijn.

LUKAS 23:43

De meesten geloven dat Jezus, toen Hij stierf, en die misdadiger die met Hem stierf, niet rechtstreeks naar wat wij de hemel noemen gingen. Ze gingen veeleer naar de plaats die Jezus Zelf elders de schoot van Abraham noemde, de plaats waar de bedelaar naartoe ging toen hij stierf. Lazarus was een bedelaar, en de rijke man ging naar een andere plaats. Het verhaal van Lazarus en de rijke man staat in Lukas 16, vers 19 tot het einde van het hoofdstuk.

Er lijkt een plaats te zijn geweest die niet werd vereenzelvigd met wat wij tegenwoordig de hemel noemen, maar die een geestelijk bestaansniveau was, een geestelijke plaats waar sommige mensen naartoe gingen. Onder hen waren waarschijnlijk Jezus toen Hij stierf, de man aan het kruis naast Hem, en de Lazarus uit de gelijkenis of het verhaal. Abraham was daar, en wie weet wie nog meer? Waarschijnlijk waren alle heiligen die vóór Jezus in de tijd van het Oude Testament waren gestorven daar.

De vraag is of deze plaats, het paradijs, sinds Jezus' hemelvaart naar de derde hemel is overgebracht, zodat Paulus kon zeggen dat hij zowel naar de hemel als naar het paradijs was gegaan. Of wordt paradijs gewoon in algemene zin gebruikt, zoals wij dat tegenwoordig doen? We gebruiken het woord paradijs voortdurend. Als je naar Hawaï gaat, zeg je waarschijnlijk: 'Nou, dit is een tropisch paradijs.' Toen ik naar Honduras ging, waren de dragers daar al vóór mij aangekomen, en ik zei: 'Hoe bevalt het jullie hier?' Ze zeiden: 'Het is een paradijs.'

Je gaat naar een andere plaats die prachtig is, en hoogstwaarschijnlijk noemen ze die ergens in het promotiemateriaal, in de reisbrochures, een paradijs. Dat is niet oneerlijk, want paradijs is geen officiële naam voor een plaats. Het is eerder een

bijvoeglijk naamwoord dan iets anders. Het is meer een beschrijving van een bepaald soort plaats, en het kan heel goed in de Bijbel diezelfde functie hebben gehad.

Wanneer het op de hof van Eden wordt toegepast, gebeurt dat vrijwel op dezelfde manier als wanneer wij over een tropisch eiland spreken. Wanneer het op Abrahams schoot of op de derde hemel wordt toegepast, zijn dat misschien niet dezelfde plaatsen. Maar ze zouden allebei om dezelfde reden terecht paradijs genoemd kunnen worden. Dan zouden we dus zeggen dat paradijs geen eigenaam voor een locatie is, maar eerder, zoals wij het tegenwoordig zelf gebruiken, een beschrijvende aanduiding voor allerlei plaatsen die aan de beschrijving voldoen. Misschien moeten we het zo begrijpen.

13

Openbaringen die niet doorverteld mochten

Dat vind ik fascinerend. Wat zou hij gehoord hebben dat God hem niet toestond te herhalen? Van één ding kunnen we zeker zijn: God zou geen woorden verspillen. Dus als Hij Paulus, of deze man daarboven in de hemel, dingen vertelde die hij aan niemand anders mocht doorvertellen — het was in strijd met Gods gebod om dat te doen — dan was dat voor zijn eigen bestwil. God hoefde helemaal niets tegen hem te zeggen als Hij niet wilde dat het werd doorverteld. Maar blijkbaar wilde Hij dat Paulus het hoorde, terwijl Hij niet wilde dat iedereen het hoorde. Hij wilde niet dat Paulus het doorvertelde. Dat is verrassend, en we weten niet precies waarom dat zo is.

In het boek Openbaring, in hoofdstuk 10, hoorde Johannes in een van zijn visioenen de stem van zeven donderslagen spreken. Hij stond op het punt het op te schrijven. Er werd tegen hem gezegd:

Schrijf dat niet op. Verzegel het. Schrijf niet op wat de zeven donderslagen zeggen.

OPENBARING 10:4

Paulus had blijkbaar een soortgelijke ervaring. Hij hoorde dingen die hij graag zou willen delen, maar hij had eenvoudigweg niet de vrijheid om dat te doen. Waarom? Dat weten we niet.

We weten dat Jezus in de bovenzaal, bij de discipelen, in Johannes 16:12 zei:

Nog veel heb Ik tegen u te zeggen, maar u kunt het nu niet dragen.

JOHANNES 16:12

Jezus voegt daaraan toe dat de Heilige Geest zal komen en hun alles zal leren. Met andere woorden: ‘Hij zal verdergaan waar Ik ben opgehouden.’

Het is mogelijk dat de dingen die Paulus in de derde hemel hoorde, niet zozeer dingen waren die niet uitgesproken mochten worden omdat God niet wil dat mensen ze weten. Het is duidelijk dat Hij wilde dat Paulus ze wist. Maar misschien zouden de meeste christenen in Paulus’ tijd, en misschien de meeste christenen nu, ze niet kunnen verdragen. Net zoals Jezus niet alles zei wat Hij wist, en dat ook niet kon, omdat zij het niet konden verdragen. Het is mogelijk dat Paulus en misschien een paar anderen deze informatie konden verdragen of begrijpen of bevatten en er baat bij konden hebben, maar de doorsneechristen niet. Dus zei God eenvoudig: ‘Vertel dit aan niemand.’

Denk eraan hoe Jezus en de discipelen van de berg van de verheerlijking afkwamen, waar Petrus, Jakobus en Johannes Jezus verheerlijkt hadden gezien. Ze hadden Mozes en Elia gezien — geweldige dingen. Ik weet zeker dat ze naar huis wilden rennen om hun vrouwen er alles over te vertellen, maar Jezus zei:

En toen zij van de berg afdaalden, gebod Jezus hun: Vertel niemand van wat u gezien hebt, totdat de Zoon des mensen opgestaan is uit de doden.

MATTHEÛS 17:9

Hij verbood het hun voor een bepaalde tijd. Daarna stond Hij toe dat het verteld werd. Het is dus mogelijk dat wat Paulus ook gehoord heeft, hij het eenvoudigweg op dat specifieke moment niet mocht doorvertellen, hetzij op dat moment in zijn leven, hetzij misschien op dat moment in de geschiedenis. Misschien is daar iets wat de gemeente later te weten moet komen. Ik weet het niet. Ik ga me er niet druk om maken. Paulus neemt niet de moeite ons de inhoud van de openbaring te vertellen, alleen de ervaring die hij had. En zoals ik al zei, dat is nu juist een van de dingen die het onwaarschijnlijk maken dat hij het over iemand anders heeft. Anders lijkt het geen enkele waarde te hebben om het ter sprake te brengen.

14

De doorn in het vlees en Gods toelating

Nu zegt hij in vers 6:

Want gesteld dat ik zou willen roemen, ik zal niet dwaas zijn; ik zal immers de waarheid spreken. Ik onthoud mij daar echter van, opdat niemand méér van mij denkt dan wat hij aan mij ziet of van mij hoort. En opdat ik mij door het allesovertreffende karakter van de openbaringen niet zou verheffen, is mij een doorn in het vlees gegeven, een engel van de satan, om mij met vuisten te slaan, opdat ik mij niet zou verheffen. Hierover heb ik de Heere driemaal gesmeekt dat hij van mij weg zou gaan. Maar Hij heeft tegen mij gezegd: Mijn genade is voor u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Daarom zal ik veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij komt wonen. Daarom heb ik een behagen in zwakheden: in smadelijke behandelingen, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil. Want wanneer ik zwak ben, dan ben ik machtig.

2 KORINTHE 12:6-10

Er was dus iets in het leven van Paulus dat hij hier beschrijft als een doorn in zijn vlees. Het is iets merkwaardigs waar hij het over heeft, want aan de ene kant staat er dat het hem gegeven werd. Er staat niet dat God het op hem afstuurde. Het werd hem gegeven, alsof het Gods werk was. God gaf het hem als een geschenk. Maar tegelijkertijd is het een boodschapper van satan, gestuurd om hem te slaan, of om hem te kwellen.

Dit wijst er in zekere zin op dat satan, die christenen kwaad wil doen, dat niet kan tenzij God het toestaat. Dit sluit goed aan bij wat we uit andere Schriftgedeelten weten. Zelfs wanneer er in het Oude Testament een boze geest tegen Saul optreedt, is het een boze geest van de Heere. Wanneer er een leugengeest in de mond van Achabs profeten is, is het een leugengeest van de Heere. En waarom? Omdat de profeet Micha ons vertelt dat de leugengeest Gods toestemming moest krijgen om op die manier aan het werk te gaan. Het is niet zo dat God op de een of andere manier met de boze geesten samenspanst. Het is zo dat de boze geesten niemand van Gods volk kwaad kunnen doen zonder Gods toestemming te krijgen. En wanneer ze dan naar een mens toe komen, komen ze uit de tegenwoordigheid van de Heere, omdat dat hun laatste halte is voordat ze doen wat ze willen doen. Daar moeten ze Gods toestemming krijgen.

Nu lijkt het erop dat, zodra God toestemming heeft gegeven, het is alsof God er actief mee instemt. Satan zei tegen God:

Maar steek toch Uw hand uit en tref alles wat hij heeft.
Voorwaar, hij zal U in Uw aangezicht vaarwel zeggen.

JOB 1:11

God wist dat dit niet waar was. Hij zei:

Ga je gang, probeer het maar.

En Hij stond satan toe Job te kwellen. Maar vanuit Jobs gezichtspunt zei hij:

En hij zei: Naakt ben ik uit de buik van mijn moeder gekomen en naakt zal ik daarheen terugkeren. De HEERE heeft gegeven en de HEERE heeft genomen; de Naam van de HEERE zij geloofd!

JOB 1:21

Hij zei niet: de Heere heeft gegeven en de duivel heeft weggenomen. Hij zei:

De Heer heeft gegeven en de Heer heeft het weer afgenomen.

En daarin sprak hij juist. Maar hoe kon dat zo zijn? We weten dat de duivel het deed. Welnu, Bijbels gezien staat de Heere er ook achter wanneer de duivel iets tegen iemand van Gods volk doet. Daaruit blijkt dat God daadwerkelijk heeft besloten de duivel toe te staan iemand te kwellen voor een hoger doel. Dat zal zowel het Koninkrijk van God als de persoon die tijdelijk lijdt ten goede komen. Maar later, zoals Paulus zei:

Want onze lichte verdrukking, die van korte duur is,
brengt in ons een allesovertreffend eeuwig gewicht van
heerlijkheid teweeg.

2 KORINTHE 4:17

15

Ziekte en de leer van gegarandeerde genezing

De grote vraag waarover zo fel is gediscussieerd rond die doorn in het vlees die Paulus had, is deze: sommigen geloven dat de doorn een vorm van ziekte was. Paulus zegt niet uitdrukkelijk dat deze doorn een vorm van ziekte was. En toch lijkt het erop dat de meeste christenen door de geschiedenis heen hebben geloofd dat Paulus verwijst naar een lichamelijke ziekte, een doorn in zijn lichaam, in zijn vlees. Natuurlijk is het geen letterlijke doorn. Die had hij er gemakkelijk genoeg uit kunnen halen zonder ervoor te bidden. Maar hij heeft het over iets anders dat hem kwelt, en dat hij figuurlijk een doorn in zijn vlees noemt.

Nu lijkt er geen zwaarwegende reden te zijn om uit te sluiten dat dit over een ziekte gaat, behalve dat sommigen het ondenkbaar vinden dat Paulus ziek zou zijn. Om te beginnen weten we dat Paulus een buitengewone bediening van genezing had. Hij deed geweldige wonderen. Hij genas niet alleen allerlei ziekten, hij wekte zelfs doden op en dreef hardnekkige demonen uit. Vrijwel alles wat Jezus op wonderbaarlijke wijze deed om zieken en door demonen bezetenen verlichting te geven, deed Paulus zelf ook. En daarom lijkt het niet te rijmen dat een man die anderen van hun ziekten

kon verlossen, en zelfs doden kon opwekken en demonen kon uitdrijven, niet van een boodschapper van satan kon afkomen die gestuurd was om hem te slaan. En dat hij niet genezen kon worden van een ziekte die hij had. Daarom willen sommigen die mogelijkheid eenvoudigweg niet toelaten.

Ze denken gewoon niet dat het mogelijk is dat Paulus ziek kon zijn. Hij had een geweldige zalving voor genezing in zijn bediening. Daarom vinden ze het niet logisch dat hij zelf zou lijden aan een ziekte waarvan hij niet genezen kon worden of waarvoor hij geen verlichting kon krijgen.

Er is nog een reden waarom sommige mensen bezwaar maken. Er zijn mensen van wie de theologie leert dat christenen nooit ziek hoeven te zijn. Paulus was een christen met veel inzicht en zou zich daar dus zeker van bewust zijn. Daarom zou hij nooit toelaten dat hij ziek was. Dit is de opvatting dat genezing van ziekten deel uitmaakt van de verzoening. Volgens sommigen is de genezing van onze ziekten een van de weldaden die Jezus voor ons heeft verworven toen Hij stierf. Zoals Zijn dood de vergeving van onze zonden heeft verworven, heeft Hij ook onze genezing verworven. Om die reden hoeven we nooit een tekort te ervaren aan vergeving van zonden of aan genezing. En Paulus zou zich daar zeker van bewust zijn. Die beide dingen zijn van ons vanwege wat Christus heeft gedaan. Beide zijn op dezelfde basis beschikbaar, namelijk geloof en belijdenis.

Daarom zou Paulus net zo zeker van een ziekte in zijn leven af kunnen komen als van onvergeven zonde in zijn leven. Dat zou voor iedere christen gelden, en zeker voor Paulus. Iedere christen kan onmiddellijk vergeving van zonde ontvangen door die eenvoudig aan God te belijden. Op dezelfde manier, zeggen zij, kan iedere christen van ziekte genezen worden. Als iemand dus zegt dat Paulus ziek was en niet beter kon worden, dan trekt dat de geldigheid van deze leer ernstig in twijfel.

Er zijn mensen, vooral binnen de Word of Faith-beweging, die deze leer aanhangen: genezing is er voor alle christenen, geen enkele christen hoeft ooit ziek te zijn, en het zou nooit Gods wil zijn dat iemand ziek is. Zij zouden zeggen: 'Paulus beschrijft hier geen ziekte. Paulus beschrijft een ander soort verdrukking, die niet lichamelijk is, geen biologische ziekte, want daarvoor is Jezus gestorven.'

16

Menselijke tegenstanders als doorn

Als je zou vragen: ‘Wat beschrijft hij dan?’, hebben ze hun antwoord klaar. Ze zeggen: ‘Hij zegt zelf dat het een boodschapper van satan is. Zou dat niet een menselijke dwaalleraar of tegenstander van Paulus kunnen zijn die hem lastigvalt?’ We weten bijvoorbeeld dat er, wanneer Paulus rondreisde, mensen uit de gemeente in Jeruzalem en uit andere plaatsen waren die hem achterna reisden om hem moeilijkheden te bezorgen. Ze hitsten de menigten op om rellen te veroorzaken en hem de stad uit te laten zetten. Is het niet mogelijk dat deze boodschapper van satan een menselijke boodschapper van satan is, zoals Paulus een menselijke boodschapper van Christus is? [Vertalersnoot: de Engelse Bijbelvertaling gebruikt hier ‘messenger’, ‘boodschapper’, waar het opgenomen Nederlandse citaat ‘engel’ heeft.]

Die gedachte is op zichzelf niet onwaarschijnlijk. En in eerdere passages van de Schrift is er wel een Bijbels precedent om over slechte mensen te spreken als dorens in iemands zij of in iemands ogen. Laat me je een paar voorbeelden laten zien. In Numeri hoofdstuk 33, vers 55, worden de Joden gewaarschuwd dat deze mensen hun problemen zouden blijven bezorgen als ze de Kanaänieten niet zouden verdrijven wanneer ze het land veroverden. Mozes zegt in Numeri 33:55:

Maar als u de inwoners van het land niet van voor uw ogen verdrijft, dan zal het gebeuren dat zij die u van hen liet overblijven, als dorens zullen worden in uw ogen en tot prikkels in uw zijden; zij zullen u benauwen in het land waar u woont.

NUMERI 33:55

Het gaat hier duidelijk over mensen, over Kanaänieten die niet uit het land verdreven zijn. Als ze hen daar laten blijven, zullen degenen die ze in het land laten dorens in hun zij zijn.

Op dezelfde manier zegt Jozua in Jozua hoofdstuk 23, vers 13, in zijn afscheidsrede tot de Hebreeën:

weet dan zeker dat de HEERE, uw God, niet zal doorgaan met het verdrijven van deze volken uit hun bezit van voor uw ogen. Maar zij zullen een strik en een val voor u zijn, een gesel op uw zijden en prikkels in uw ogen, tot u verdwenen bent uit dit goede land, dat de HEERE, uw God, u gegeven heeft.

JOZUA 23:13

Hier is de beeldspraak omgedraaid ten opzichte van Numeri. In Numeri staat:

Dingen die je ogen irriteren en doorns in je zij.

Hier staat:

Zweepslagen in je zij en doorns in je ogen.

[Vertalersnoot: de spreker vergelijkt de Engelse vertalingen. Daar staan de ‘thorns’, dorens, in Numeri in de zijden en in Jozua in de ogen. De opgenomen Nederlandse citaten gebruiken in Numeri ‘dorens’ voor de ogen en ‘prikkels’ voor de zijden, en in Jozua ‘prikkels’ voor de ogen.]

Dat is beeldspraak die behoorlijk pijnlijk klinkt. Maar in beide gevallen zijn de dorens de Kanaänieten, de mensen die de Joden moeilijkheden zouden bezorgen omdat ze in leven waren gelaten in plaats van uit het land verdreven te worden.

Sommigen hebben gezegd: ‘Daarom moeten we de doorn waar Paulus over spreekt misschien opvatten als een mens die hem ergert, een menselijk persoon, een boodschapper van satan die hem ernstige moeilijkheden bezorgt.’ Dit is de gebruikelijke benadering die mensen uit de Word of Faith-beweging hierin zouden volgen. Zoals ik al zei, er is op zichzelf niets onwaarschijns aan dit scenario. En er is in de Bijbel op zijn minst een precedent om het beeld van dorens te gebruiken voor mensen die ergernis veroorzaken.

17

Argumenten tegen een menselijke doorn

Dat is mogelijk, en ik zou niet zeggen dat het volstrekt onmogelijk is dat Paulus over personen spreekt. Maar laat me hier nog wat aanvullende overwegingen naar voren brengen. Paulus zegt in vers 8 van 2 Korinthe 12:

Hierover heb ik de Heere driemaal gesmeekt dat hij van mij weg zou gaan.

2 KORINTHE 12:8

In de Engelse vertaling die de spreker gebruikt, staat ‘dit ding’ en ‘het’. Het lijkt erop dat Paulus begreep, en verwachtte dat zijn lezers zouden begrijpen, dat hij het over een persoon heeft. Om te beginnen had hij die persoon zelfs bij naam kunnen noemen. [Vertalersnoot: de Engelse brontekst zegt hier dat Paulus het over een persoon heeft. Het vervolg voert juist argumenten tegen die uitleg aan. De bronzin is behouden; een ontbrekende ontkenning of voorwaarde kan uit de transcripties niet met zekerheid worden vastgesteld.] Dat doet hij elders ook. In 1 Timotheus hoofdstuk 1 noemt hij Hymeneüs en Alexander als valse leraren die hij uit de gemeente heeft moeten zetten. Hij verwijst naar Alexander de kopersmid als degene die hem veel kwaad heeft gedaan en Timotheus moet voor hem oppassen, omdat

Alexander, de kopersmid, heeft mij veel kwaad aangedaan. Moge de Heere hem vergelden naar zijn werken. Wees ook zelf voor hem op uw hoede, want hij is krachtig tegen onze woorden ingegaan.

2 TIMOTHEÛS 4:14-15

Paulus heeft er geen bezwaar tegen zijn tegenstanders bij naam te noemen, zodat zijn lezers ook voor hen kunnen oppassen en weten wie het zijn. Als Paulus het over een bepaalde persoon heeft, of misschien een groep mensen, dan lijkt het erop dat hij hen bij naam zou kunnen noemen, zodat de Korintheïers voor hen zouden oppassen. Maar zelfs als je aanvoert dat hij hen niet noodzakelijk bij naam zou noemen, zou hij hen

waarschijnlijk geen ‘het’ en ‘ding’ noemen. Hij zou waarschijnlijk zeggen: ‘Wat deze man betreft, wat deze groep betreft, heb ik gevraagd of zij of hij uit mijn leven weggenomen mochten worden.’ Dat zou de natuurlijke manier van spreken zijn als Paulus dacht aan persoonlijke problemen met concrete personen.

Toch zegt hij:

Want gesteld dat ik zou willen roemen, ik zal niet dwaas zijn; ik zal immers de waarheid spreken. Ik onthoud mij daar echter van, opdat niemand méér van mij denkt dan wat hij aan mij ziet of van mij hoort. En opdat ik mij door het allesovertreffende karakter van de openbaringen niet zou verheffen, is mij een doorn in het vlees gegeven, een engel van de satan, om mij met vuisten te slaan, opdat ik mij niet zou verheffen. Hierover heb ik de Heere driemaal gesmeekt dat hij van mij weg zou gaan. Maar Hij heeft tegen mij gezegd: Mijn genade is voor u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Daarom zal ik veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij komt wonen. Daarom heb ik een behagen in zwakheden: in smadelijke behandelingen, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil. Want wanneer ik zwak ben, dan ben ik machtig.

2 KORINTHE 12:6-10

18

Zwakheden als aanduiding voor ziekte

Dat pleit dus op zijn minst een beetje, en misschien wel sterk, tegen de gedachte dat hij het over menselijke tegenstanders heeft. Maar er is meer, want hij zegt dat de Heere, toen hij Hem hierom smeekte, zei:

Mijn genade is genoeg voor je. Mijn kracht komt helemaal tot zijn recht in zwakheid.

Hij zegt in vers 9:

Daarom schep ik maar al te graag op over mijn zwakheden.

Deze doorn in het vlees is ongetwijfeld hetzelfde als wat hij zijn zwakheden noemt en wat Jezus in vers 9 de zwakheid van Paulus noemt. Jezus zegt:

Mijn kracht komt helemaal tot zijn recht in jouw zwakheid.

Met andere woorden: Ik ga deze doorn niet wegnemen, omdat jouw zwakheid voordeel oplevert.

Zwakheid zou kunnen betekenen dat je kwetsbaar bent voor critici en kwetsbaar bent voor vervolgers enzovoort, maar dat is niet de meest voor de hand liggende manier om het te begrijpen. Zwakheid en zwakheden worden gewoonlijk gebruikt voor ziekten. Ik wil je aandacht eigenlijk even terugbrengen naar Mattheüs hoofdstuk 8. Dit is een gebeurtenis uit de bediening van Jezus, en in vers 16 en 17 staat:

Toen het nu avond geworden was, brachten ze velen die door demonen bezeten waren, bij Hem, en Hij dreef de boze geesten uit met een enkel woord, en Hij genas allen die er slecht aan toe waren, opdat vervuld werd wat gesproken was door de profeet Jesaja toen hij zei: Hij heeft onze zwakheden op Zich genomen, en onze ziekten gedragen.

MATTHEÛS 8:16-17

Het is interessant dat de mensen van de Word of Faith-beweging dit vers graag aanhalen. Zij geloven namelijk dat het bewijst dat Jezus aan het kruis of aan de geselpaal onze ziekten op Zich heeft genomen, zodat wij die niet hoeven te dragen. Wij kunnen gezond zijn. Maar het werkt in het nadeel van de mensen van de Word of Faith-beweging als ze toegeven dat het woord 'zwakheden' hier op ziekten slaat.

Binnen het Hebreeuwse parallelisme betekent dit dat ziekten en zwakheden worden gebruikt als onderling verwisselbare termen met dezelfde betekenis. Dat is hetzelfde Griekse woord dat Paulus gebruikt wanneer hij zegt:

Maar Hij heeft tegen mij gezegd: Mijn genade is voor u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Daarom zal ik veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij komt wonen. Daarom heb ik een behagen in zwakheden: in smadelijke behandelingen, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil. Want wanneer ik zwak ben, dan ben ik machtig.

2 KORINTHE 12:9-10

In mijn zwakheid, die hij vrijwel zeker vereenzelvigt met zijn doorn in het vlees.

19

Zieke medewerkers van Paulus

Bovendien, zoals ik al zei, wil iemand misschien aanvoeren dat deze doorn in het vlees geen ziekte kan zijn, om de eenvoudige reden dat Paulus niet ziek kon zijn. Paulus, die grote, gezalfde christen, goed onderwezen in de christelijke leer en op de hoogte van de weldaden van de verzoening van Christus, zelf vol geloof, en een man die vele anderen kon genezen. Het is gewoon onmogelijk dat Paulus ook maar ziek zou kunnen zijn. Als dit de reden is om de voor de hand liggende betekenis van de passage, namelijk dat hij hier ziek is, af te wijzen, dan zou ik eenvoudig proberen enig perspectief te bieden. Ik zou erop wijzen dat van veel mensen in het Nieuwe Testament bekend is dat ze ziek zijn geweest.

In 1 Timotheus hoofdstuk 5, vers 23, zegt Paulus tegen Timotheus:

Drink niet langer alleen water, maar gebruik een kleine hoeveelheid wijn, voor uw maag en uw veelvuldige kwalen.

1 TIMOTHEÛS 5:23

Hetzelfde woord: ziekten, maagproblemen. [Vertalersnoot: de Engelse citaten gebruiken zowel hier als bij Paulus ‘infirmities’. De Nederlandse citaten hebben respectievelijk ‘kwalen’ en ‘zwakheden’; de spreker verwijst naar hetzelfde Griekse woord.] Timotheus vergezelde Paulus op veel van zijn reizen. Hij kende beslist de genezende kracht van God. Hij kende beslist de leer van de verzoening, en dat gold ook voor Paulus, die hem hier raad geeft. Timotheus lijdt aan veelvuldige zwakheden, veelvuldige ziekten, en Paulus beveelt hem daadwerkelijk een geneeskundige behandeling aan. Neem er wat wijn voor, dat zal helpen.

Dit vertelt ons twee dingen. Ten eerste was het niet ongehoord dat krachtig gezalfde christenen, mannen met veel geloof en kracht, veelvuldig ziek waren. Het vertelt ons ten tweede dat de oplossing wanneer een christen ziek werd niet altijd alleen maar was: ‘Belijd je genezing, broeder.’ Anders had Paulus dat wel kunnen zeggen. Paulus zei: ‘Neem wat wijn.’ Dat is het beste geneesmiddel dat ze in die tijd tot hun beschikking hadden. Neem daar een geneesmiddel voor. Behandel het met een geneesmiddel. We weten dus zonder enige twijfel dat Timotheus, een van de naaste metgezellen van Paulus, een zieke man was, die vaak ziek was.

Verder is er nog een metgezel van Paulus, Trofimus, die met hem meereisde. In 2 Timotheus 4, vers 20, zei Paulus:

Erastus is in Korinthe gebleven en Trofimus heb ik in Milete ziek achtergelaten.

2 TIMOTHEÛS 4:20

Een van de metgezellen van Paulus. Paulus was bij hem. De man werd te ziek om verder te reizen. Waarom genas Paulus hem niet gewoon? Waarom beled de man niet gewoon zijn genezing? Waarom moest Paulus hem daar ziek achterlaten? Paulus geeft

beslist niet alleen aan dat hij hem daar achterliet en dat hij toevallig ook ziek was. Hij liet hem daar achter omdat hij ziek was. Hij kon niet meer met Paulus meereizen. Als dat het plan min of meer in de war stuurde, als Trofimus verder met Paulus had moeten meereizen maar ziek moest achterblijven, dan zou je denken dat Paulus alles had gedaan wat in zijn vermogen lag om de ziekte van die man te verlichten. Om het voor hem mogelijk te maken de reis voort te zetten. Maar blijkbaar kon hij dat niet. Van Paulus' metgezellen Timotheus en Trofimus was bekend dat ze soms ziek waren. En Paulus kon dat niet verhelpen door er eenvoudig met zijn hand overheen te zwaaien. Een andere metgezel van Paulus was Epafroditus. Ook hij was ziek. Filippenzen 2:25 en verder zegt:

Ik heb het echter nodig geacht Epafroditus naar u toe te sturen, mijn broeder, medearbeider en medestrijder, en uw gezant en dienaar in wat ik nodig had, omdat hij vurig naar u allen verlangde en in grote angst verkeerde, omdat u gehoord had dat hij ziek was. Hij is inderdaad ook ziek geweest, tot dicht bij de dood, maar God heeft Zich over hem ontfermd, en niet alleen over hem, maar ook over mij, opdat ik niet droefheid op droefheid zou hebben.

FILIPPENZEN 2:25-27

Epafroditus was ziek. De gemeente maakte zich zorgen om hem. Daar hadden ze reden toe. Zelfs Paulus maakte zich een beetje zorgen om hem. Maar uiteindelijk werd die man weer beter. Er staat niet dat het door een wonder gebeurde, maar eenvoudig door de barmhartigheid van God. God nam hem op dat moment niet weg. Hij werd beter, en dat was een grote opluchting voor Paulus. Paulus gaf aan dat hij verdriet op verdriet dreigde te krijgen als deze man was gestorven. Het klinkt niet alsof Paulus tijdens de ziekte van die man enige zekerheid had dat hij beter zou worden. Maar hij was blij te kunnen melden dat de man nu weer beter was. Maar hij was ziek en stierf bijna.

Hoe kan iemand die in Paulus' aanwezigheid is bijna aan een ziekte sterven, terwijl Paulus eenvoudig een zakdoekje of een schort kan geven en iedereen beter wordt? Het is duidelijk dat mensen beter werden toen Paulus zakdoeken en schorten liet

rondbrengen. Maar in dat ene geval waarin dat gebeurde, in Handelingen 19:11 en 12, staat er uitdrukkelijk dat dit bijzondere wonderen waren die door de handen van Paulus werden verricht. Dat woord wordt gebruikt. Er werden daar bijzondere wonderen door Paulus verricht, zodat schorten en zakdoeken van zijn lichaam werden meegenomen. Dat betekent dat zelfs Paulus dat niet altijd kon doen. Het was iets bijzonders wat God deed. Het waren bijzondere wonderen.

20

Paulus' lichamelijke zwakheid in Galatië

We weten dus uit de Schrift dat Timotheus, Trofimus en Epafroditus allemaal mannen waren die ziek konden worden. Soms konden ze niet worden genezen op de gebruikelijke manieren waarop Paulus mensen genas. Daarnaast hebben we nog informatie waaruit blijkt dat Paulus zelf ziek was. Niet alleen hier in 2 Korinthe 12, maar ook in Galaten 4. Paulus herinnert de Galaten aan zijn eerdere komst bij hen, toen hij voor het eerst naar hen toe kwam. Hij zegt in Galaten 4:13:

U weet toch dat ik u de eerste keer het Evangelie heb verkondigd in lichamelijke zwakheid.

GALATEN 4:13

Daar heb je dat woord weer:

Maar Hij heeft tegen mij gezegd: Mijn genade is voor u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Daarom zal ik veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij komt wonen. Daarom heb ik een behagen in zwakheden: in smadelijke behandelingen, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil. Want wanneer ik zwak ben, dan ben ik machtig.

2 KORINTHE 12:9-10

Hij noemt het uitdrukkelijk lichamelijke zwakheid. Je kunt er nauwelijks iets anders onder verstaan dan dat lichamelijke zwakheid ziekte is.

Paulus predikte aanvankelijk vanwege zijn lichamelijke zwakheid. [Vertalersnoot: de Engelse vertaling heeft ‘because of physical infirmity’, ‘vanwege lichamelijke zwakheid’. Het opgenomen Nederlandse citaat heeft ‘in lichamelijke zwakheid’ en drukt dat oorzakelijke verband niet expliciet uit.] Ik weet niet precies waarom. Sommige mensen denken dat hij volgens zijn reisplannen aanvankelijk ergens anders heen zou gaan dan naar Galatië. Maar vanwege ziekte moest hij zijn reisplannen veranderen en kwam hij in plaats daarvan in Galatië terecht. Maar hij zegt:

En toch hebt u mijn beproeving, die in mijn lichaam plaatsvond, niet veracht of verafschuwd, maar ontving u mij als een engel van God, ja, als Christus Jezus.

GALATEN 4:14

Hij heeft het over zijn lichamelijke zwakheid, zijn ziekte.

Waarin prees u zich dan gelukkig? Want ik kan van u getuigen dat u, zo mogelijk, uw ogen zou hebben uitgerukt en aan mij gegeven zou hebben.

GALATEN 4:15

Dat is óf een overdrijving die niets met de aard van zijn ziekte te maken heeft, óf hij zegt: ‘Het probleem dat jullie bij mij zagen, zat in mijn ogen. Ik had oogproblemen. Als jullie hadden kunnen helpen door jullie ogen uit te rukken en ze af te staan, dan zouden jullie dat hebben gedaan.’ Misschien is dat geen overdrijving: als ze het hadden gekund, zouden ze het hebben gedaan. Als je je oog kon afstaan en daarmee kon garanderen dat hij geen problemen meer zou hebben, dan zou je dat in sommige gevallen graag doen. Misschien zou je dat voor je kind doen, of voor je vader of moeder, of iets dergelijks. Natuurlijk kun je geen oogbollen transplanteren. Je kunt hoornvliezen en dergelijke transplanteren, maar niet de hele oogbol.

21

De doorn als ziekte naast ander lijden

Juist zijn woordkeus daar heeft velen doen geloven dat Paulus van tijd tot tijd aan een of ander probleem met zijn ogen leed. Een of andere oosterse oogziekte, mogelijk in combinatie met malaria of zoiets. We weten het niet, en we hoeven er niet over te speculeren. Het enige wat ik kan zeggen is dit: er is geen redelijke grond om te zeggen dat Paulus' doorn in het vlees geen ziekte was. Hij noemt het een zwakte, een zwakheid. Sterker nog, als je bij vers 10 komt, lijkt hij het zelfs tegenover zaken als vervolgingen te plaatsen. Hij zegt:

Want gesteld dat ik zou willen roemen, ik zal niet dwaas zijn; ik zal immers de waarheid spreken. Ik onthoud mij daar echter van, opdat niemand méér van mij denkt dan wat hij aan mij ziet of van mij hoort. En opdat ik mij door het allesovertreffende karakter van de openbaringen niet zou verheffen, is mij een doorn in het vlees gegeven, een engel van de satan, om mij met vuisten te slaan, opdat ik mij niet zou verheffen. Hierover heb ik de Heere driemaal gesmeekt dat hij van mij weg zou gaan. Maar Hij heeft tegen mij gezegd: Mijn genade is voor u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Daarom zal ik veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij komt wonen. Daarom heb ik een behagen in zwakheden: in smadelijke behandelingen, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil. Want wanneer ik zwak ben, dan ben ik machtig.

2 KORINTHE 12:6-10

En daarnaast:

bij beledigingen, tekorten, vervolging en ellende vanwege Christus; want als ik zwak ben, ben ik juist sterk.

Zwakheden zijn dus één soort dingen waaronder hij leed. Vervolgingen, smaad, benauwdheden om Christus' wil: dat is een andere reeks dingen waaronder hij lijdt. Noden vormen nog een andere categorie: armoede. Het is alsof hij verschillende dingen opsomt die hij als christen verdraagt. Daaronder vallen vervolgingen, maar ook noden, dat wil zeggen armoede. En ook zwakheden, waarmee dan ziekte bedoeld zou zijn, in tegenstelling tot de andere categorieën. Paulus' doorn in het vlees verwijst dus vrijwel zeker naar een of andere ziekte. En er is werkelijk geen enkele Bijbelse reden om zelfs maar in twijfel te trekken of Paulus ziek kon zijn. Natuurlijk was hij ziek. Veel mensen werden ziek. Veel vrienden van Paulus werden ziek. Paulus kon veel mensen genezen, maar als dat gebeurde, was dat Gods barmhartigheid, zei hij. Het was geen vanzelfsprekendheid. Barmhartigheid is iets wat je niet verdient en niet kunt opeisen. Het gebeurt wanneer God die schenkt, en alleen dan.

22

Gods kracht wordt zichtbaar in zwakheid

Er is natuurlijk een belangrijke boodschap in vers 7 tot en met 10 waar we helemaal aan voorbij zijn gegaan. In deze hele discussie over de vraag of Paulus wel of niet ziek was, is dat niet eens de belangrijkste kwestie. Het is alleen de meest omstreden kwestie geworden. Daarom was er zoveel bespreking nodig om het geschil te beslechten, voor zover we dat kunnen.

De eigenlijke boodschap van vers 7 tot en met 10 is dat Paulus grote openbaringen heeft ontvangen, waarop hij geneigd is een beroep te doen als bewijs dat hij een echte apostel is. Maar juist diezelfde voorrechten van persoonlijke openbaring maken hem ook vatbaar voor hoogmoed. Mensen die buitengewone geestelijke ervaringen hebben, zijn niet volkomen ongevoelig voor de verleiding om trots te zijn op de buitengewone voorrechten die ze hebben gehad.

Paulus zegt dus:

Om dat te voorkomen heeft God me laten lijden. Hij heeft toegelaten dat een boodschapper van satan me aanvalt. Hij heeft me die doorn in mijn lijf gegeven. Het is een zwakte. Ik heb er ontzettend veel last van. Ik heb drie keer gebeden of Hij het weg wilde nemen, maar dat doet Hij niet. Toch heeft Hij me wel troost gegeven. Hij heeft gezegd: nee, Mijn genade is genoeg voor je, want Mijn kracht komt helemaal tot zijn recht in jouw zwakheid.

Vanwege die openbaring die hij van Christus kreeg, zegt hij:

Ik zal blij zijn met mijn zwakheid. Ik zal blij zijn met mijn beperking. Als de kracht van Christus hierdoor duidelijker in mij te zien is, laat maar komen. Ik neem die zwakheid op de koop toe, zodat ik op een andere manier sterk kan zijn.

‘Als ik lichamelijk zwak ben, dan ben ik een gebroken vat, en kan de schat die in het vat zit gemakkelijker naar buiten stromen, zonder dat het vat zelf dat belemmert. Als ik zwak ben, als ik slap ben, kan God door mij heen werken zonder enige weerstand van mijn sterke persoonlijkheid of mijn sterke ik. Dus als ik op welke manier dan ook verzwakt word, komt dat Gods doeleinden ten goede, omdat ik niet op mezelf kan vertrouwen.’

Dit zegt hij tot nu toe al de hele tijd in 2 Korinthe. Eerder zegt hij:

Want wij willen niet, broeders, dat u geen weet hebt van onze verdrukking, die ons in Asia overkomen is: dat wij het uitermate zwaar te verduren hebben gekregen, boven ons vermogen, zodat wij zelfs aan ons leven wanhoopten. Ja, wij hadden voor ons eigen besef het doodvonnis zelf al ontvangen, opdat wij niet op onszelf zouden vertrouwen, maar op God, Die de doden opwekt.

2 KORINTHE 1:8-9

Hij zegt dit keer op keer. Dit is gewoon een andere manier om het te zeggen. Hij past het toe op een specifiek geval: zijn ziekte.

Zijn ziekte is nog een voorbeeld van hoe God hem heeft verzwakt. Denk aan wat er in hoofdstuk 4 staat:

Wij dragen altijd het sterven van de Heere Jezus in het lichaam mee, opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam openbaar wordt.

2 KORINTHE 4:10

Hij zei in hoofdstuk 4, vers 16:

Daarom verliezen wij de moed niet; integendeel, ook al vergaat onze uiterlijke mens, toch wordt de innerlijke mens van dag tot dag vernieuwd.

2 KORINTHE 4:16

Er is een kracht, een geestelijke kracht die Gods kracht is, die vrijkomt wanneer onze kracht opzij wordt gezet. Zolang wij sterk zijn, belemmert dat het zichtbaar worden van Gods kracht in ons. Wanneer wij verzwakt worden, geeft dat God meer vrijheid. Eén reden daarvoor is, zoals Paulus in 1 Korinthe hoofdstuk 1 zei:

God kiest niet veel grote, aanzienlijke, sterke en indrukwekkende mensen, omdat Hij niet wil dat enig mens zich voor Hem beroemt.

1 KORINTHE 1:26-29

Hij wil:

Maar wij hebben deze schat in aarden kruiken, opdat de allesovertreffende kracht van God zou zijn en niet uit ons.

2 KORINTHE 4:7

God gebruikt dus gebroken en zwakke vaten, omdat dan heel duidelijk is waar de kracht vandaan komt. En Paulus verwelkomt dat.

God zei:

Want gesteld dat ik zou willen roemen, ik zal niet dwaas zijn; ik zal immers de waarheid spreken. Ik onthoud mij daar echter van, opdat niemand méér van mij denkt dan wat hij aan mij ziet of van mij hoort. En opdat ik mij door het allesovertreffende karakter van de openbaringen niet zou verheffen, is mij een doorn in het vlees gegeven, een engel van de satan, om mij met vuisten te slaan, opdat ik mij niet zou verheffen. Hierover heb ik de Heere driemaal gesmeekt dat hij van mij weg zou gaan. Maar Hij heeft tegen mij gezegd: Mijn genade is voor u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Daarom zal ik veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij komt wonen. Daarom heb ik een behagen in zwakheden: in smadelijke behandelingen, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil. Want wanneer ik zwak ben, dan ben ik machtig.

2 KORINTHE 12:6-10

23

Genade als kracht om te volharden

En die genade wordt hier gelijkgesteld aan Zijn kracht. ‘Heb je kracht nodig? Ik zal je de genade geven die die kracht is, en die zal voldoende zijn. Je zult geen verlichting krijgen in de zin dat je wordt verlost uit de omstandigheden waarin je verkeert. Maar je zult daarin door Mijn genade versterkt worden.’

We moeten enkele dimensies toevoegen aan ons begrip van wat de Bijbel met genade bedoelt. Zoals ik in een eerdere lezing in deze reeks zei, denken we bij genade vaak alleen aan Gods onverdiende gunst. Maar Paulus gebruikt het woord op veel meer

manieren dan dat. Daaronder valt ook de versterking die God ons in beproevingen geeft om die met genade of op een waardige manier te doorstaan.

Hoe kun je dingen op een waardige manier doorstaan? Je moet vol genade zijn. Hoe kun je beproevingen op een waardige manier doorstaan als je niet vol genade bent? Iedereen doorstaat beproevingen, christen of niet, met of zonder genade. Maar God geeft ons de genade om die als christenen te doorstaan, om die met genade of op een waardige manier te doorstaan.

De genade van God is een kracht waarmee God ons in staat stelt dingen te doen, naast de andere betekenissen van genade waarover de Bijbel spreekt. Dit is een geval, en er zijn er meer, waarin God de genade geeft om te helpen wanneer we hulp nodig hebben, zoals het boek Hebreëen ons in Hebreëen hoofdstuk 4 vertelt. Hebreëen 4, vers 16 zegt:

Laten wij dan met vrijmoedigheid naderen tot de troon van de genade, opdat wij barmhartigheid verkrijgen en genade vinden om geholpen te worden op het juiste tijdstip.

HEBREËN 4:16

Genade vergeeft niet alleen. Genade helpt. Genade versterkt. Genade stelt ons in staat. Dat is iets waarover ik graag een langere uitweiding zou houden.

24

De tekenen van een echte apostel

Vers 11:

Ik ben door te roemen dwaas geworden! U hebt mij daartoe gedwongen, want ik zou door u aanbevolen moeten worden. Ik ben immers in niets minder geweest dan de apostelen bij uitstek, hoewel ik niets ben.

2 KORINTHE 12:11

Met andere woorden: jullie hebben me ertoe gebracht mezelf in verlegenheid te brengen door mezelf aan te bevelen, iets wat ik altijd uit de weg ga. Ik had dit niet hoeven doen als jullie je plicht hadden gedaan. Wanneer iemand kwam en kritiek op me had, wisten jullie wel beter. Jullie hadden het voor me kunnen opnemen, maar dat hebben jullie niet gedaan. En nu hebben jullie me gedwongen tot deze gênante vertoning van roemen enzovoort. Ik heb mezelf hiermee voor gek gezet, omdat jullie niet deden wat jullie hadden moeten doen. Jullie hadden mij moeten aanbevelen.

Met 'de apostelen bij uitstek' in vers 11 bedoelt hij de superapostelen.

De tekenen van een apostel zijn onder u verricht, in al mijn volharding, in tekenen, wonderen en krachten.

2 KORINTHE 12:12

Die volharding heeft te maken met al die beproevingen en dat lijden die hij heeft doorstaan, die aan het eind van hoofdstuk 11 worden genoemd. De tekenen en wonderen en machtige daden spreken natuurlijk voor zich: de wonderen die hij heeft verricht, mogelijk met inbegrip van de andere bovennatuurlijke aspecten, waaronder de visioenen en openbaringen die hij heeft gehad. Zijn bediening, zijn apostelschap, zegt hij, wordt bevestigd door wat hij met volharding heeft doorstaan en door de kracht en het bovennatuurlijke karakter van zijn bediening. Hij noemt deze wonderen de tekenen van een apostel. Dat geeft aan dat het voornamelijk de apostelen waren die dit soort wonderen verrichtten. Er waren anderen, zoals Stefanus en Filippus, die dat deden. Maar dat God hun tekenen en wonderen, machtige daden gaf, was voornamelijk een bewijs van hun bevoegdheid als apostel. Hij noemt die tekenen van een apostel, tekenen van apostelschap.

25

Paulus zoekt de Korintheërs, niet hun geld

Vers 13:

Want wat is er waarin u achtergesteld bent bij de overige gemeenten, dan alleen hierin dat ikzelf u niet tot last geweest ben? Vergeef mij dit onrecht.

2 KORINTHE 12:13

Hij bedoelt financieel. Hij zegt: 'Hoe heb ik jullie anders behandeld dan alle andere gemeenten waar ik naartoe ga? Het voornaamste is dat ik gewoon geen bijdragen van jullie heb aangenomen. Ik heb jullie geen geld aan mij laten geven.' Dan zegt hij:

Vergeef me dat ik jullie dit heb aangedaan.

'Het spijt me dat ik de andere gemeenten heb voorgetrokken door hen mij geld te laten geven. Vergeef me dat ik jullie niet hetzelfde voorrecht heb gegeven.'

Hij is weer sarcastisch. Hij is boos op deze mensen, omdat ze hebben geluisterd naar mensen die kritiek op Paulus hebben. Een van de punten van kritiek berust zelfs op het feit dat Paulus geen geld van hen heeft aangenomen. Ze zeggen: 'Nou, daarvoor heeft hij andere gemeenten beroofd.' Zoals hij eerder aangaf, hebben sommigen dat geopperd.

Zie, voor de derde keer sta ik gereed om naar u toe te komen, en ik zal u niet tot last zijn. Ik zoek namelijk niet het uwe, maar uzelf. De kinderen moeten immers geen schatten verzamelen voor de ouders, maar de ouders voor de kinderen.

2 KORINTHE 12:14

Wanneer hij zegt:

‘Ik zal jullie niet tot last zijn’, bedoelt hij nog steeds: ‘Ik ga ook deze keer geen geld van jullie aannemen. Dat heb ik die keer niet gedaan, en ik ga het deze keer ook niet doen. Ik ben niet op zoek naar wat van jullie is. Ik ben niet op zoek naar jullie geld. Ik wil jullie. Ik wil jullie trouw. Ik wil dat jullie standvastig zijn. Ik wil dat jullie behouden worden. Ik ben niet op geld uit zoals deze lui.’

Die uitspraak moet je niet te ver doortrekken, want Paulus zegt ergens anders dat volwassen kinderen voor hun behoeftige ouders moeten zorgen. Maar wat hij zegt, is dat het vanzelfsprekend is dat kinderen, kleine kinderen, niet in het levensonderhoud van hun ouders voorzien. De ouders voorzien in het levensonderhoud van de kinderen. Daarom verwacht Paulus, die als een ouder naar hen toe komt, niet dat zij in zijn levensonderhoud voorzien. Dat vraagt hij niet van hen.

Ik zal dan ook heel graag zelf de kosten dragen, ja, mij geheel ten koste geven voor uw zielen, ook al word ik, terwijl ik u meer liefheb, minder geliefd. Maar het zij zo. Ik heb u in ieder geval niet belast. Maar, listig als ik ben, heb ik u met bedrog gevangen.

2 KORINTHE 12:15-16

Dat is ongetwijfeld weer een sarcastische weergave van datgene waarvan zijn critici hem hebben beschuldigd.

Heb ik u soms uitgebuit door iemand van hen die ik naar u toe gestuurd heb? Ik heb Titus aangespoord en de broeder meegezonden. Heeft Titus u soms uitgebuit? Hebben wij niet in dezelfde Geest gewandeld, in dezelfde voetsporen?

2 KORINTHE 12:17-18

Dit zijn allemaal retorische vragen. Het voor de hand liggende antwoord ligt in de vraag besloten. Het feit is dat Titus geen misbruik van hen heeft gemaakt. Titus heeft zich onder hen inderdaad precies zo gedragen als Paulus zich onder hen gedroeg. Paulus heeft met andere woorden geen misbruik van hen gemaakt, niet persoonlijk en ook niet via een van zijn boodschappers.

26

Onbekeerde zonden en Paulus' komende bezoek

Vers 19:

Denkt u opnieuw dat wij ons tegenover u verantwoorden? Wij spreken voor God in Christus. Maar alles wat wij doen, geliefden, is tot uw opbouw.

2 KORINTHE 12:19

Vers 20:

Want ik vrees dat ik, bij mijn komst, u misschien niet zal aantreffen zoals ik wil, en dat ik door u gevonden zal worden zoals u niet wilt, en dat er misschien ruzies, afgunst, woede-uitbarstingen, egoïsme, kwaadsprekerij, laster, verwaandheid en wanorde zullen zijn,

2 KORINTHE 12:20

Met het Engelse 'tumults', onlusten, worden rellen bedoeld. Het opgenomen Nederlandse citaat heeft hier 'wanorde'.

en dat, als ik kom, mijn God mij opnieuw bij u zal vernederen en dat ik treuren moet over velen die vroeger gezondigd hebben en zich niet bekeerd hebben van de onreinheid, hoererij en losbandigheid die zij bedreven hebben.

2 KORINTHE 12:21

Dit zijn blijkbaar dingen waarvan hij inmiddels weet dat ze bij sommigen in de gemeente voorkomen. Er staat een lange lijst: twist, jaloezie, kwaadsprekerij, verwaandheid, waarschijnlijk vooral onder de valse leraren. Maar de valse leraren

handhaafden niet echt de maatstaf die Paulus handhaafde. Daardoor waren er ook sommigen in de gemeente die gezondigd hadden en zich niet hadden bekeerd van de ontucht en losbandigheid die zij bedreven hadden. Toen Paulus de leiding had, liet hij zulke dingen niet voortduren. In hoofdstuk 5 van 1 Korinthe zei hij:

Zet die ontuchtleger uit de gemeente.

1 KORINTHE 5

Maar blijkbaar zijn de nieuwe leiders van een ander slag. En hij zegt:

Ik schrijf jullie omdat ik naar jullie toe kom, en ik kan me voorstellen dat het bij mijn aankomst vervelend wordt als jullie niet veranderen. Dan blijken jullie mensen te zijn die ik niet wil aantreffen, en blijk ik een bezoeker te zijn die jullie liever niet over de vloer hebben.

Hij zegt:

Ik ben bang dat jullie bij mijn komst niet zullen zijn zoals ik zou willen, en dat ik niet zal zijn zoals jullie zouden willen.

Ik zal met een roede komen. Ik zal komen om tucht uit te oefenen. En dat zegt hij in de openingsverzen van het volgende hoofdstuk.

27

Paulus waarschuwt voor krachtig optreden

Hoofdstuk 13:

Dit is de derde keer dat ik naar u toe kom. In de mond van twee of drie getuigen zal elke zaak vaststaan.

2 KORINTHE 13:1

Hij zal er dus voor de derde keer zijn om de zaken echt vast te stellen.

Ik heb het al eerder gezegd, en ik zeg het nu vooraf, net als toen ik voor de tweede keer bij u was, en ik schrijf het nu, terwijl ik afwezig ben, aan hen die vroeger gezondigd hebben, en aan al de anderen: ik zal hen, als ik opnieuw kom, niet sparen.

2 KORINTHE 13:2

Ze hebben hem ervan beschuldigd dat hij in zijn brieven gewichtig is, maar bij zijn persoonlijke aanwezigheid zwak en slap. Hij zegt:

Zo zal het deze keer niet gaan. Als ik kom en jullie je gedrag niet hebben verbeterd, zal ik niemand sparen.

U zoekt immers een bewijs dat Christus in mij spreekt, Die ten opzichte van u niet zwak is, maar Die krachtig is onder u. Want hoewel Hij gekruisigd is door zwakheid, leeft Hij toch door de kracht van God. Ook wij zijn immers zwak in Hem, maar zullen ten opzichte van u leven met Hem, door de kracht van God.

2 KORINTHE 13:3-4

Dezelfde tegenstelling die hij steeds weer ter sprake brengt: persoonlijke zwakheid op het ene niveau, in het vlees, maar in de geest kracht. Jezus Zelf leek lichamelijk zwak toen Hij stierf. Mensen bespotten Hem en zeiden:

En het volk stond toe te kijken. En met hen beschimpten ook hun leiders Hem. Zij zeiden: Anderen heeft Hij verlost, laat Hij nu Zichzelf verlossen als Hij de Christus is, de Uitverkorene van God.

LUKAS 23:35

Maar Hij deed het niet. Hij leek zwak. Hij leek machteloos. En toch laat Zijn opstanding natuurlijk zien dat Hij allesbehalve machteloos was. Hij was destijds het machtigste wezen op aarde en is nu het wezen met het hoogste gezag in de hemel. Het ontbreekt Hem niet aan kracht, hoewel Hij in de ogen van het publiek zwak leek.

Paulus zegt dus dat hetzelfde geldt voor Zijn boodschappers. We lijken zwak. Uiterlijk zijn we zwak, maar er is de kracht van God, die we in onze bediening tegenover jullie tonen.

28

Jezelf toetsen en de betekenis van verwerping

Onderzoek uzelf of u in het geloof bent, beproef uzelf. Of weet u niet van uzelf dat Jezus Christus in u is? Of het moet zijn dat u op enigerlei wijze verwerpelijk bent.

2 KORINTHE 13:5

Met ‘of u in het geloof bent’ bedoelt hij: of jullie nog steeds christenen zijn.

Het woord ‘disqualified’ in de New King James — hier in het Nederlandse citaat weergegeven als ‘verwerpelijk’ — is eigenlijk het woord ‘reprobate’. Het betekent letterlijk ‘afgekeurd’. Het woord ‘reprobate’ werd in de christelijke theologie, in elk geval sinds de tijd van Calvijn en waarschijnlijk al eerder, gebruikt als tegenstelling en als tegenovergestelde van het woord ‘elect’. In de geschriften van Calvijn en in de geschriften van calvinisten vallen alle mensen in twee categorieën: ze zijn ofwel uitverkorenen ofwel verworpenen. God heeft hen ofwel uitgekozen om behouden te worden, of ze zijn uitgekozen om verloren te gaan, eigenlijk.

En degenen die uiteindelijk in de hemel komen, zijn dus de uitverkorenen. Degenen die nooit uitverkoren waren, leven hun leven zonder enige werkelijke mogelijkheid om behouden te worden, omdat God niet eens wilde dat ze behouden zouden worden, omdat ze volgens het calvinisme niet echt uitverkoren waren. Zij zijn de verworpenen. Met andere woorden, in deze wereld van levende mensen om ons heen zijn er twee categorieën: de uitverkorenen, die misschien nog niet behouden zijn, maar dat wel

zullen worden, en de verworpenen, die nooit behouden zullen worden. Sommigen van hen lijken misschien een tijdlang behouden te zijn, maar door afvallig te worden zullen ze laten zien dat ze dat niet zijn, en zij zijn de verworpenen.

Zo wordt het woord ‘reprobate’ inmiddels gebruikt in de calvinistische theologie. En dat zou in deze passage passen, want Paulus zegt dat als je niet in het geloof bent, je dan verworpen bent. Als Christus niet in je is, dan ben je verworpen. Christus is inderdaad in je, tenzij je verworpen bent.

29

Paulus' waakzaamheid om niet af te vallen

Dat vormt daar geen probleem voor de calvinistische leer, maar we krijgen wel een probleem wanneer we hetzelfde woord in 1 Korinthe hoofdstuk 9 tegenkomen. Want in 1 Korinthe hoofdstuk 9, vers 27, zegt Paulus:

Maar ik oefen mijn lichaam op harde wijze en maak het dienstbaar, opdat ik niet misschien, na anderen gepredikt te hebben, zelf verwerpelijk word.

1 KORINTHE 9:27

Dat is het woord dat hij gebruikt, hetzelfde woord: ‘verworpen’.

Als iemand Jezus niet in zich heeft, zegt Paulus dat die persoon verworpen is. In 2 Korinthe 13:5 staat:

Christus is in jullie, tenzij jullie de toets niet doorstaan.

Dus óf je hebt Christus in je en je bent niet verworpen, óf je hebt Christus niet in je en je bent verworpen, zegt Paulus.

Maar nu zegt hij over zichzelf dat hij tot op een bepaald moment wel trouw aan God is geweest en een trouwe prediker is geweest, maar dat er toch een gevaar is dat hij probeert te vermijden. Daar spant hij zich enorm voor in. Hij kastijdt zijn lichaam, hij onderwerpt zijn lichaam aan tucht, zoals een hardloper die voor een wedstrijd traint,

die zich van dingen onthoudt enzovoort, om de prijs te kunnen winnen. Hij doet er alles aan om iets te vermijden. Wat probeert hij te vermijden? Dat hij verworpen wordt. Hij zegt:

Anders zou ik, nadat ik anderen heb toegesproken, zelf nog afgekeurd worden.

‘Disqualified’, oftewel ‘gediskwalificeerd’, zegt de New King James. Dat is 1 Korinthe 9:27.

Ik denk niet dat iemand ooit zou betwijfelen dat Paulus reden had om zeker te zijn van zijn behoud. En toch vreesde hij ook dat hij net als vele anderen verworpen zou eindigen als hij zijn waakzaamheid zou laten verslappen. Hij vreesde dat dit zou gebeuren als hij ophield de goede wedloop te lopen, de strijd opgaf of zich overgaf aan de krachten die hem tegenwerkten. Die uitspraak van Paulus laat zich moeilijk anders begrijpen. Verwerping is dus iets waarin een christen volgens Paulus terecht kan komen. Het zou zelfs kunnen dat hij dit schrijft met de christenen in Korinthe in gedachten die ooit trouw waren geweest, maar van wie sommigen nu, door de invloed van de valse leraren enzovoort, inderdaad verworpen zouden kunnen zijn geworden. Daarom moeten ze zichzelf onderzoeken en nagaan of ze in het geloof zijn of niet, nagaan of ze werkelijk christenen zijn.

30

Regelmatig je geloof en liefde onderzoeken

Het christelijke leven hoort niet te draaien om een obsessie met jezelf, waarbij we maar wat zitten te navelstaren en de diepe dingen van onszelf proberen te ontdekken. Maar er zijn momenten waarop het nodig is om eens te kijken, jezelf te controleren en te zeggen: ‘Wandel ik nog steeds met Jezus? Ben ik nog steeds vurig voor de Heere?’ De gemeente in Efeze heeft tenslotte haar eerste liefde verlaten. De gemeente van Laodicea was lauw geworden. Ben ik verheven boven die mogelijkheid om lauw te worden of mijn eerste liefde te verlaten?

Ik denk dat je af en toe in je leven geestelijk de balans moet opmaken om daar zeker van te zijn. Zoals Paulus zei:

Onderzoek uzelf of u in het geloof bent, beproef uzelf. Of weet u niet van uzelf dat Jezus Christus in u is? Of het moet zijn dat u op enigerlei wijze verwerpelijk bent.

2 KORINTHE 13:5

Besteed niet je hele leven aan zelfonderzoek, maar van tijd tot tijd, vooral wanneer er reden kan zijn om eraan te twijfelen, moet je zeggen: ‘Dien ik de Heere nog steeds? Heb ik de Heere nog steeds lief zoals vroeger? Ben ik nog steeds de persoon die ik was toen ik pas christen werd? Of ben ik gewoon teruggevallen in wereldse patronen, of gewend geraakt aan het bevredigen van mijn eigen verlangens, terwijl ik mijn godsdienst intact heb gehouden? Naar buiten toe houd ik een christelijke schijn op, maar eigenlijk leef ik nog steeds voor mezelf, als het erop aankomt, van dag tot dag. Ik ben niet werkelijk in het geloof. Ik ben niet werkelijk een volgeling van Jezus. Ik ben niet werkelijk gestorven aan mezelf. Ik neem niet werkelijk mijn kruis op.’

Paulus spoort ons aan om onszelf af en toe te onderzoeken. Hij zegt in vers 6:

Ik hoop echter dat u zult inzien dat wij niet verwerpelijk zijn.

2 KORINTHE 13:6

Dat is interessant, want Paulus maakt duidelijk: ‘Ik ben niet verworpen.’ Maar in 1 Korinthe vreest hij dat hij verworpen zou kunnen worden. Hij weet dus dat hij nu niet verworpen is, maar hij vreest dat hij verworpen zou kunnen worden als hij zijn waakzaamheid laat verslappen. Dit maakt heel duidelijk dat iemand die vandaag niet verworpen is, morgen verworpen zou kunnen zijn. Dat betekent dat er niet een bepaalde, vooraf geselecteerde groep mensen is die allemaal gegarandeerd verworpen zijn, en een andere groep die gegarandeerd uitverkoren is. Verworpen of uitverkoren, jij beslist. Zul je behoren tot de categorie van hen die uitverkoren zijn, of tot hen die verworpen zijn?

31

Het goede doen en de waarheid dienen

En ik bid tot God dat u geen kwaad doet; niet opdat wij beproefd blijken te zijn, maar opdat u het goede doet, ook al lijken wij dan verwerpelijk.

2 KORINTHE 13:7

Wat hij zegt, is: 'Ik hoop dat jullie, wat mensen ook van ons mogen denken, een goed voorbeeld zullen zijn. Het is niet eens zo dat ik wil dat jullie een goed voorbeeld zijn omdat dat een gunstig licht op mijn bediening zal werpen, omdat jullie mijn vrucht zijn. Jullie zijn door mij tot bekering gekomen. Natuurlijk maakt dat dat ik wil dat het goed met jullie gaat, maar dat is niet mijn werkelijke reden om niet te willen dat jullie kwaad doen. Het gaat niet om het licht dat dat op mij zal werpen. Want zelfs als dat een ongunstig licht op mij werpt, zelfs als ik verworpen lijk te zijn, wil ik dat het goed met jullie gaat en dat jullie op een eervolle manier met God wandelen.'

Want wij kunnen niets doen tegen de waarheid, maar wel voor de waarheid.

2 KORINTHE 13:8

Ik weet niet precies waarop hij daar doelt. Ik vind de uitspraak op zichzelf mooi, dat christenen niet met recht tegen de waarheid in kunnen gaan. Soms zal trouw aan iets anders dan de waarheid ertoe leiden dat we de waarheid geweld aandoen om trouw te kunnen blijven aan iets anders, aan iemands reputatie. We zien liever het slechte nieuws over hen of over ons niet onder ogen. De waarheid zou onflatteus zijn, maar we verdedigen liever, of verbergen liever, of blijven liever aanvaardbaar in de ogen van bepaalde mensen.

Dit geldt zelfs voor theologische waarheid. Iemand kan zo trouw worden aan zijn kerkgenootschap of aan zijn theologische stelsel, dat hij niet langer zozeer naar waarheid zoekt als wel naar manieren om het stelsel te versterken. Zelfs als bepaalde dingen in de Schrift dat stelsel soms ter discussie stellen. Het is het stelsel, het

paradigma, dat koste wat het kost in stand wordt gehouden. Het is niet de waarheid die koste wat het kost wordt nagestreefd. Dat is niet de houding van de apostelen. Zij kunnen niets tegen de waarheid doen. Zij kunnen alleen de waarheid bevorderen, wat die ook mag zijn.

32

Paulus' zwakheid helpt de gemeente groeien

Want wij verblijden ons wanneer wij zwak zijn en u sterk bent.
En wij bidden ook hierom, namelijk om uw volledig herstel.

2 KORINTHE 13:9

De Engelse vertaling heeft hier 'made complete', tot volledigheid gebracht. Of volmaakt, of volwassen. Paulus zegt:

'Als wij zwak zijn en jullie sterk, zijn we daar blij mee.' Hij begon deze brief door te zeggen dat hij, door de dingen die hij doormaakte, troost van God ervoer. Die troost kwam tot hem omdat hij zwak was. Hij werd geconfronteerd met crisissituaties die zijn krachten te boven gingen. Hij zegt in hoofdstuk 1, vers 4:

Die ons troost in al onze verdrukking, zodat wij hen kunnen troosten die in allerlei verdrukking zijn, met de vertroosting waarmee wij zelf door God getroost worden.

2 KORINTHE 1:4

Onze verdrukking loopt er dus op uit dat wij getroost worden, en het uiteindelijke resultaat is dat iemand anders er ook baat bij heeft. Wij kunnen hen troosten.

Hij zegt in hoofdstuk 1, vers 6:

Of wij nu verdrukt worden, het is tot uw vertroosting en zaligheid, die tot stand gebracht wordt in de volharding in hetzelfde lijden dat ook wij lijden; of dat wij getroost worden, het is eveneens tot uw vertroosting en zaligheid.

2 KORINTHE 1:6

Paulus zegt dus:

Of we nu lijden of getroost worden, het is allemaal voor jullie bestwil, en we zijn blij dat jullie er iets aan hebben.

Wij kunnen zwak zijn, wij kunnen verdrukt worden, maar als jullie sterk worden, is dat onze beloning. Wij zijn blij dat te zien.

Vers 10, 2 Korinthe 13:10:

Daarom schrijf ik u dit terwijl ik afwezig ben, opdat ik, wanneer ik aanwezig ben, niet streng hoef op te treden, overeenkomstig de volmacht die de Heere mij gegeven heeft tot opbouw en niet tot afbraak.

2 KORINTHE 13:10

Ook hier probeert hij met deze brief de weg vrij te maken voordat hij aankomt. Hij probeert de problemen uit de weg te ruimen, zodat hij bij zijn komst niet streng hoeft te zijn. Hij hoeft dan zijn dreigement dat hij niemand zal sparen niet uit te voeren. Hij wil niet streng optreden.

Dat is bijna een refrein geworden, want hij gebruikte precies dezelfde woorden in hoofdstuk 10, waarmee dit gedeelte begon. In vers 8 zei hij:

Want ook als ik mij nog meer zou beroemen op onze volmacht, die de Heere ons gegeven heeft tot opbouw en niet tot uw afbraak, dan zou ik nog niet beschaamd worden.

2 KORINTHE 10:8

Nu zegt hij opnieuw:

het gezag dat de Heer me heeft gegeven om jullie op te bouwen en niet om jullie af te breken.

Dat is meer dan toevallig hetzelfde taalgebruik. Hij herhaalt zichzelf met opzet. Hij wil dat dit tot hen doordringt: het gezag waarop hij voor zichzelf aanspraak maakt en waarvan hij de erkenning door hen eist, is niet iets wat hun schade zal berokkenen. Het is niet iets wat hij zal gebruiken om hen uit te buiten. Hij gaat hen alleen maar opbouwen, hen stichten.

33

Slotgroet: genade, liefde en gemeenschap

Ten slotte, broeders, verblijd u, laat u terechtbrengen, laat u aansporen, wees eensgezind, leef in vrede. En de God van de liefde en de vrede zal met u zijn.

2 KORINTHE 13:11

De Engelse vertaling heeft hier 'Become complete', word volledig. Of wees volmaakt, of volwassen.

Wil je dat de God van liefde en vrede met je is? Paulus geeft aan dat dit zal gebeuren als je eensgezind bent en in vrede met mensen leeft.

Groet elkaar met een heilige kus. Al de heiligen groeten u. De genade van de Heere Jezus Christus, de liefde van God en de gemeenschap van de Heilige Geest zij met u allen. Amen.

2 KORINTHE 13:12-14

Dit slotvers van 2 Korinthe is een van de weinige verzen in de Bijbel waarin we de Vader en de Zoon en de Heilige Geest samen genoemd vinden, in een of ander verband. De Bijbel geeft nergens een echt duidelijke passage die de Drie-eenheid uitlegt. Dit is geen uitzondering. Ook dit legt de Drie-eenheid niet uit. Je vindt in dit vers niet de uitspraak: 'De Drie-eenheid bestaat uit de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, drie Personen, één God.' Wij weten misschien dat dit waar is, maar dit vers leert dat niet erg duidelijk.

Het kan de waarheid zijn. De waarheid van de Drie-eenheid kan ten grondslag liggen aan het denken van Paulus en zijn taalgebruik bepalen. Maar hier verwijst hij eenvoudig afzonderlijk naar Jezus en de Vader en de Heilige Geest, waarbij Zij elk iets bijdragen aan het welzijn van de gemeente. Het is de genade van de Heere Jezus Christus. Elders kan hij spreken over de genade van God de Vader. Maar hier denkt hij in het bijzonder aan de genade van de Heere.

Waar heeft hij dat eerder genoemd? Eerder, in hoofdstuk 8, vers 9 van deze brief. Hij zegt:

Want u kent de genade van onze Heere Jezus Christus, dat Hij omwille van u arm is geworden, terwijl Hij rijk was, opdat u door Zijn armoede rijk zou worden.

2 KORINTHE 8:9

En daarvan zegt hij:

Mogen diezelfde Geest van genade en de liefde van God in jullie zijn.

De liefde van God is een veelvoorkomend thema in de geschriften van Paulus. Daar kunnen we nu niet verder op ingaan.

Het gaat hem hier om eenheid. Hij zegt in vers 11:

Ten slotte, broeders, verblijd u, laat u terechtbrengen, laat u aansporen, wees eensgezind, leef in vrede. En de God van de liefde en de vrede zal met u zijn.

2 KORINTHE 13:11

Het gaat hem erom dat de eenheid of de gemeenschap van de Heilige Geest met hen allen is. Dat was in 1 Korinthe een grotere zorg. In deze brief werd die overschaduwd door grotere zorgen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 2 Korinthe 11:20
- 2 Korinthe 11:3-4
- Openbaring 2:2
- Openbaring 2:14
- Openbaring 2:15-16
- Openbaring 2:20
- 2 Korinthe 11:5
- 2 Korinthe 12:11
- 2 Korinthe 11:22
- 2 Korinthe 11:23
- 2 Korinthe 11:24
- 2 Korinthe 11:25
- 2 Korinthe 11:26
- 2 Korinthe 12:1
- 2 Korinthe 12:2
- 2 Korinthe 12:2-6

- 2 Korinthe 11:8-9
- 2 Korinthe 12:13
- 2 Korinthe 12:7
- 2 Korinthe 12:2-3
- 2 Korinthe 12:5
- Genesis 11:4
- Genesis 1:8
- Genesis 1:1
- Psalmen 11:4
- Handelingen 17:27-28
- Hebreeën 12:23
- Lukas 23:43
- Openbaring 10:4
- Johannes 16:12
- Mattheüs 17:9
- 2 Korinthe 12:6-10
- Job 1:11
- Job 1:21
- 2 Korinthe 4:17
- Numeri 33:55
- Jozua 23:13
- 2 Korinthe 12:8
- 2 Timotheüs 4:14-15
- Mattheüs 8:16-17
- 2 Korinthe 12:9-10
- 1 Timotheüs 5:23
- 2 Timotheüs 4:20
- Filippenzen 2:25-27
- Galaten 4:13
- Galaten 4:14
- Galaten 4:15
- 2 Korinthe 1:8-9
- 2 Korinthe 4:10
- 2 Korinthe 4:16

- 1 Korinthe 1:26-29
- 2 Korinthe 4:7
- Hebrëeën 4:16
- 2 Korinthe 12:12
- 2 Korinthe 12:14
- 2 Korinthe 12:15-16
- 2 Korinthe 12:17-18
- 2 Korinthe 12:19
- 2 Korinthe 12:20
- 2 Korinthe 12:21
- 1 Korinthe 5
- 2 Korinthe 13:1
- 2 Korinthe 13:2
- 2 Korinthe 13:3-4
- Lukas 23:35
- 2 Korinthe 13:5
- 1 Korinthe 9:27
- 2 Korinthe 13:6
- 2 Korinthe 13:7
- 2 Korinthe 13:8
- 2 Korinthe 13:9
- 2 Korinthe 1:4
- 2 Korinthe 1:6
- 2 Korinthe 13:10
- 2 Korinthe 10:8
- 2 Korinthe 13:11
- 2 Korinthe 13:12-14
- 2 Korinthe 8:9

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.